

UNIVERZITA KARLOVA
3. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Ústav ošetrovatelství

Soňa Musilová

Prezentace zdravotních sester v médiích

Presentation of nurses in the media

Bakalářská práce

Praha, květen 2019

Autor práce: Soňa Musilová

Studijní program: Ošetřovatelství

Bakalářský studijní obor: Všeobecná sestra

Vedoucí práce: **PhDr. Hana Janečková, Ph.D.**

Konzultant práce: **Mgr. Miloš Mauer**

Pracoviště vedoucího práce: Ústav ošetřovatelství 3. LF UK

Předpokládaný termín obhajoby: červen 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci vypracovala samostatně a použila výhradně uvedené citované prameny, literaturu a další odborné zdroje. Současně dávám svolení k tomu, aby má bakalářská práce byla používána ke studijním účelům.

Souhlasím s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi systému meziuniverzitního projektu Theses.cz za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací. Potvrzuji, že tištěná i elektronická verze ve Studijním informačním systému UK je totožná.

V Praze dne 15. dubna 2019

Soňa Musilová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní PhDr. Haně Janečkové, Ph.D. za výborné vedení mé práce. Paní PhDr. Haně Svobodové, Ph.D. za vždy skvělé nasměrování a lidský přístup. Panu Mgr. Miloši Mauerovi za mimořádné a jedinečné poznámky k mojí práci. Dále bych ráda poděkovala spolužačce Bc. Tereze Mackové za cenné rady, které mi pomohly tuto práci zkompletovat. Také bych chtěla poděkovat MUDr. Ireně Špelinové za pomoc při gramatické kontrole práce a velké dík patří i mojí rodině, za trpělivost a podporu při studiu.

Anotace

Tato bakalářská práce má za cíl, pomocí obsahové analýzy textů, publikovaných v jednom z internetových médií zjistit, jaký mediální obraz zdravotních sester je zde vytvářen. Ve své práci se zaměřím na to, v jaké souvislosti je zdravotní sestra zmiňována ve zvoleném sdělovacím prostředku a cílem práce bude najít důvody toho, proč tomu tak je a v případě potvrzení hypotéz navrhnout možná řešení.

Pro svoji práci jsem si zvolila internetový deník Aktuálně.cz, a to v období od roku 2016–2018.

Práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části se nebudu věnovat původu této profese, ale zaměřím se na význam povolání zdravotní sestry, hlavně na její vzdělávání, postavení a roli v systému zdravotní, preventivní a sociální péče. Budu se věnovat tomu, jak velký vliv má toto povolání na její životní styl a jakou má společenskou prestiž. V této části čerpám hlavně z odborné literatury a jiných odborných zdrojů, které se vztahují k danému tématu. V poslední kapitole teoretické části vysvětlím, co jsou to média a jak mohou ovlivňovat představy veřejnosti o povolání zdravotní sestry. Vyjádřím zde také svůj názor na to, jak a do jaké míry může novinářská práce zkreslovat představu laické veřejnosti o práci zdravotních sester. Takto vytvořené předporozumnění tématu se promítne do hypotéz, které ověřím svým výzkumem.

V praktické části bude mým cílem zjistit, jaký je v internetovém deníku Aktuálně.cz vytvářen mediální obraz zdravotních sester. Předpokládám, že se zmíněný internetový deník bude věnovat hlavně nízkému platovému ohodnocení sester, že bude věnovat pozornost selháním sester, pochybením a jiným podobným kauzám. Méně prostoru bude věnováno nárokům této profese na vzdělávání sester, ocenění práce sester a jejich nezastupitelnosti v péči o pacienty.

Zjištěné výsledky podrobím analýze a interpretaci. Budu přemýšlet o tom, co může být příčinou vzniku daného mediálního obrazu, do jaké míry je to jen záležitostí novinářů a do jaké míry zdravotní sestry samy přispívají ke vzniku obrazu, který o nich média vytvářejí.

Domnívám se také, že zdravotní sestry neumějí dostatečně prezentovat svou práci, což se odráží i v jejich mediálním obrazu a v ohlasech diskutujících. Pro svou práci jsem si zvolila výzkum s využitím metody obsahové analýzy médií. Analýza se zaměří na obsah textů, v nichž se objeví klíčová slova zdravotní sestra (všeobecná sestra), podmínek práce

sester, vzdělávání sester a prestiž sester. Analýzu použiji jako prostředek k zodpovězení výzkumných otázek, které jsem si stanovila.

Klíčová slova:

Prezentace zdravotních sester, prestiž profese, laická veřejnost, média, mediální analýza.

Annotation

This bachelor thesis aims to find out by means of content analysis of texts published in one of the internet media what kind of media image of nurses is created here. In my work I will focus on the context of the nurse in the chosen media and the aim of the thesis is to find the reasons why is that so and in the case of confirmation the hypotheses, suggest possible solutions.

To my work I chose the internet newsletter Aktuálně.cz in the period from 2016–2018.

The thesis is divided into two parts. In the theoretical part I will not deal with the origin of this profession, but I will focus on the importance of the profession of nurse, especially on their education, position and role in the system of health, preventive and social care. I will look at how much this profession has a great impact on their lifestyle and whether they have the appropriate social prestige. In this section, I mainly draw on literature and other professional resources that are relating to the topic. In the last chapter of the theoretical part I will explain what the media are and how they can influence public perception about the profession of nurse. I will also express my opinion on how and to what extent journalistic work can distort the public's vision of the work of nurses. Such a pre-understanding of the topic will be reflected in the hypotheses I will verify with my research.

In the practical part, my goal will be to find out what media image of nurses is being created in Aktualne.cz. I suppose that the internet diary will mainly focus on the low wages of nurses, paying attention to nurses' failures, misconduct and other similar causes. Less space will be devoted to the demands of this profession on nursing education, the appreciation of nurses' work and their irreplaceability in patient care.

I will analyze and interpret the results. I will think about what may be the cause of the media image, the extent to which it is just a matter for journalists, and the extent to which nurses contribute to the image themselves that the media creates about them.

I also think that nurses are not able to present their work sufficiently, which is reflected in their media image and in the debates of the discussions. In

my work I chose the research using the method of content media analysis. The analysis will focus on the content of the texts in which the key words nurse (general nurse), working conditions, nursing education and the prestige of nurses appear. I will use the analysis as a means to answer the research questions I have set.

Keywords:

Presentation of nurses, prestige of the profession, non-professional public, media, media analysis.

Obsah

ÚVOD	10
TEORETICKÁ ČÁST	12
1. POVOLÁNÍ ZDRAVOTNÍ SESTRY	13
1.1 Význam profese zdravotní sestry.....	13
1.2 Role zdravotní sestry.....	14
2. VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SESTER	17
2.1 Další vzdělávání zdravotních sester.....	17
2.2 Celoživotní vzdělávání zdravotních sester	18
2.3 Kompetence a činnosti zdravotní sestry.....	18
3. SPOLEČENSKÁ PRESTIŽ	22
3.1 Prestiž povolání zdravotní sestry	22
3.2 Sociální status a životní styl.....	24
3.2.1 Kvalita života zdravotních sester	25
3.2.2 Vliv rodiny na kvalitu života zdravotní sestry	26
4. MASOVÁ MÉDIA.....	27
4.1 Obsahová analýza mediálních produktů.....	27
4.2 Vliv médií.....	28
4.3 Veřejné mínění	28
PRAKTICKÁ ČÁST	29
5. TÉMA VÝZKUMU.....	29
5.1 Metodika	29
5.2 Cíl výzkumu.....	30
5.3 Pracovní hypotéza	30
5.4 Volba internetového deníku	30
5.5 Časové období	32
5.6 Výběr článků.....	32
5.7 Sběr dat.....	33
6. ANALÝZA DAT	34
6.1 Výsledky.....	35
6.1.1 Finanční ohodnocení zdravotních sester jako dominující součást mediálního obrazu	36
6.1.2 Postavení zdravotní sestry.....	37
6.1.3 Sestry jako zdroj informací o své profesi.....	38
6.1.4 Sestry a vzdělávání	38
DISKUZE	42
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49

SEZNAM TABULEK	54
PŘÍLOHY	59

Úvod

Téma své bakalářské práce, která se týká obrazu zdravotních sester v médiích, jsem si zvolila proto, že se mě, jako zdravotní sestry, také velice úzce dotýká. To, jak je zdravotní sestra prezentována v médiích, vytváří u laické veřejnosti představu o tom, co naše povolání obnáší a je to vlastně první ukazatel toho, jak si společnost považuje povolání zdravotní sestry.

V odborně zaměřených médiích se dozvíme, za jakých podmínek pracujeme, jaké je prostředí naší práce, i to, jak významná profese to pro společnost je. Avšak v laických časopisech, internetových denících a jiných médiích není dle mého názoru povolání zdravotní sestry pro novináře dostatečně zajímavé, aby se mu věnovali ve svých článcích. Zajímavějšími pro ně jsou politici, zpěváci, herci a sportovci. Pokud se objeví článek v běžném tisku, tak se jedná buď o nějaký skandál, například obvinění, že zdravotní sestra ohrozila pacienta na životě, nebo zprávy o nedostatku zdravotnického personálu, nedostatečném platovém ohodnocení sester nebo o jejich odchodech do zahraničí.

V rámci studia jsem se díky rozsáhlé odborné praxi mohla podívat na různá oddělení. Stáže mi umožnily nahlížet na naše povolání i jinak než jen jako na pouhou práci. Být v roli pozorovatele mi pomohlo vidět práci zdravotních sester očima laika. Prošla jsem nejen pracovišti, kde se poskytovala „pouze“ základní ošetrovatelská péče, ale i pracovišti vysoce specializovanými. Poznala jsem hodně nových zdravotníků i odlišných přístupů k práci. Tyto zkušenosti mi přinesly nemalý náhled na to, jaký opravdu je životní styl zdravotní sestry. Pravdou je, že zdravotní sestry se těší významnému zájmu některých médií. Zvláště pro filmaře je toto prostředí velice atraktivní. Ale už méně spokojené mohou být zdravotní sestry s tím, jak je jejich povolání prezentováno. Tím mám na mysli to, že se laik vlastně vůbec nedozví, jaké je postavení zdravotní sestry ve zdravotnických a multidisciplinárních týmech, jaké místo má ve zdravotnictví a v sociální péči, že je odpovědná za řízení a poskytování ošetrovatelské péče a že hraje významnou roli v péči preventivní. Proto v teoretické části kladu velký důraz na roli zdravotní sestry, její vzdělávání, postavení a důležitost v systému zdravotní, preventivní a sociální péče o obyvatelstvo.

Jelikož si myslím, že profese zdravotní sestry je velice zodpovědná a náročná, zajímalo mě také, jak si tato profese vede na žebříčcích společenské prestiže. Myslím si, že společenské postavení zdravotních sester zvyšuje vyhlašování soutěže „Sestra roku“ hned v několika kategoriích. Je to velmi prestižní událost, která je vyjádřením díky zdravotním sestřím za jejich mimořádnou a zodpovědnou práci a oceňuje jejich přínos společnosti.

Jedním ze způsobů, jakým se laická veřejnost může dostat k informacím, jsou sdělovací prostředky – média. Média obecně hrají v našich životech důležitou úlohu. K nejdůležitějším médiím patří tisk, rozhlas, televize a internet. Působí na emoce člověka a mají neskutečnou moc ovlivňovat, a tedy i zkreslovat realitu.

V praktické části mé bakalářské práce se zaměřím na analýzu mediálního obrazu zdravotních sester. Na to, jak je konkrétně v internetovém deníku Aktuálně.cz prezentováno povolání zdravotní sestry. Budu se věnovat metodologii výzkumu a pomocí analýzy článků publikovaných v období tří let 2016–2018 zpracuji celkový obraz toho, jak je pohlíženo v deníku, který sám sebe prezentuje jako deník objektivní, nezájatý, seriózní, na naši profesi. Své závěry budu interpretovat v jednotlivých podkapitolách.

Teoretická část

V teoretické části se věnuji popisu povolání zdravotní sestry, její roli v systému zdravotní, preventivní a sociální péči a jejímu vzdělávání. Tato část je důležitá z důvodu pochopení cíle výzkumu. Jelikož si myslím, že proměna, kterou povolání zdravotní sestry za období od Florence Nightingale do současnosti prošlo, je docela významná, je důležité, aby se to dozvěděla i laická veřejnost. To by mohlo následně ovlivnit i novinářskou práci a celkový mediální obraz zdravotních sester.

Zdravotní sestra je doposud veřejností brána spíše jako manuální dělník a pomocník lékaře, nikoli jako samostatně pracující člen multidisciplinárního týmu. Laická veřejnost nemá povědomí o skutečné šíři a náplni práce zdravotních sester. Nejspíše nerozlišuje mezi různými úrovněmi kvalifikace nelékařských zdravotnických pracovníků a mezi různými odbornostmi zdravotních sester. Činnosti, které v dnešní době z převážné části dělají ošetřovatelky (zdravotní asistentky nebo primární sestry), často v povědomí lidí slívají s činnostmi všeobecných sester dětských sester nebo sester různých specializací. K nesnadné orientaci veřejnosti v nelékařských zdravotnických profesích přispívají i časté změny v terminologii i v právní úpravě profesí. Popsání náročnosti profese zdravotní sestry jakožto role, od níž veřejnost, k níž patří i novináři, může očekávat určité konkrétní kompetence a jednání, je tématem první kapitoly. Vyzdvihnu hlavně informace, které jsou zásadní k dané problematice a souvisí s články v analyzovaných textech.

V druhé kapitole popíši systém vzdělávání zdravotních sester a kompetencemi, které během své profesní dráhy nabývají.

V teoretické části své práce se dále zaměřím na vysvětlení pojmu prestiž povolání a na popis médií, jakožto důležitého zdroje informací, a jejich významu při vytváření mediálního obrazu zdravotní sestry.

1. Povolání zdravotní sestry

Profese zdravotní sestry je velmi rozmanitá a i tak, je k ní třeba přistupovat. Představy každého z nás o tomto povolání se budou vždy lišit. Laik si představí příjemný obličej, který mu pomůže, když se necítí dobře. Lékař si představí svoji vždy spolehlivou „pravou ruku“, a zdravotník si představí práci na směny, nedostatek spánku a někdy i náročnou fyzickou práci. Jaká je však skutečnost? Co toto povolání doopravdy obnáší?

Podle Jany Valdmanové, která publikovala článek „Povolání.....Zdravotní sestra“, na portálu Sestricka.com je zdravotní sestra vlastně jakýmsi mezičlánkem mezi pacientem a lékařem. Musí své vědomosti neustále rozšiřovat a mít systematický přehled o všech postupech při vyšetřeních i jejich základních nálezech a o možnostech farmakologické léčby. Její edukační schopnosti musí být na vysoké úrovni a celoživotní vzdělávání se pro ni stalo samozřejmostí. Zdravotní sestra pracuje na směny včetně sobot, nedělí, svátků. Má nedostatek spánku, nepravidelnou stravu, minimum relaxace a prospěšného pohybu (2014). A to vše ovlivňuje její životní styl.

1.1 Význam profese zdravotní sestry

Zdravotní sestra má své nezastupitelné místo v ošetrovatelském týmu. Je zodpovědná nejen za ošetrovatelskou a rekonvalescenční péči u akutně nebo chronicky nemocných lidí, ale i za preventivní péči o zdravé lidi. Podílí se i na výkonech život zachraňujících. Zdravotní sestry se účastní lékařského a ošetrovatelského výzkumu a poskytují kvalitní péči u porodů a umírání. Zdravotní sestra musí pracovat samostatně a musí se umět sama správně rozhodnout, například v terénu. Očekává se od ní, že je odborníkem ve svém oboru. Zdravotní sestra zajišťuje základní ošetrovatelskou péči, to znamená, že se stará o základní potřeby nemocného, které si nemocný není schopný zajistit sám. Dále vykonává diagnosticko-terapeutickou činnost. Ta zahrnuje přípravu a provedení různých vyšetření, následné pozorování a ošetření po daném výkonu. Provádí psychosociální činnosti, které jsou důležité pro ošetrovatelskou diagnostiku a pro spolupráci s pacientem i jeho rodinou. Sem patří například komunikace,

poskytování informací a edukační činnost. Svou nezastupitelnou úlohu má i administrativní práce. Dobře vedená dokumentace a výkazy pro zdravotní pojišťovnu jsou nedílnou součástí její práce (Staňková, 2002, s. 117).

Zdravotní sestra je důležitou a nenahraditelnou členkou ošetrovatelského týmu. Musí zvládat nejen ošetrovatelskou péči, ale i diagnostickou, terapeutickou a administrativní činnost. Musí zvládat přípravné a dokončovací práce. Jsou na ní kladeny vysoké nároky na vzdělávání. Její povinnou a stálou mimopracovní aktivitou se stalo celoživotní vzdělávání. Kvalita života zdravotní sestry nemůže být, vzhledem ke směnnému provozu s častými přesčas, nepravidelnému stravování a spánku, zvýšenému stresu a díky fyzické manipulaci s pacienty a tím pádem přidruženým zdravotním problémům, na vysoké úrovni. To, jak žijeme, odráží to, jací jsme. Je určitě nezpochybnitelné, jak velký význam toto povolání má. Určitý životní styl je ale důležitý pro každého z nás. A pokud i laik vidí, jak výrazný nepoměr je mezi náročností povolání a výši finančního ohodnocení, tak se na svou životní cestu vydá raději jiným směrem. Z toho vyplývá, že již vystudované zdravotní sestry pomalu odcházejí, buď do jiných oborů, do jiných zemí, nebo případně do starobního důchodu. A nové zdravotní sestry nepřicházejí, neboť toto zaměstnání není vzhledem ke stále se zvyšujícím nárokům na práci, a tím pádem i na životní styl, dostatečně lukrativní. A tak přesto, že do škol přicházejí noví studenti, kvalitních zdravotních sester ubývá.

1.2 Role zdravotní sestry

Profese zdravotní sestry zahrnuje určitý systém rolí, který je dán společenskými předpisy pro toto povolání (Špirudová, 2015, s. 8). Profese zdravotní sestry prošla za relativně krátký čas významnými změnami. Podle článku, Sestra jako poskytovatelka ošetrovatelské péče a její postavení ve zdravotnickém týmu, od Daniely Beňadikové a Tatiány Rapčíkové (2009) z portálu Zdravi.euro.cz se role zdravotní sestry měnila od charitativní pracovnice, přes pomocnici lékaře až k samostatné člence ošetrovatelského týmu. Její pozici ovlivňovaly změny ve společnosti, systém zdravotní péče i nové technologie. Současná základní struktura profesních rolí zdravotní sestry je velmi různorodá.

Profesní rozdělení rolí zdravotní sestry je dle Barbary Kozierové následující (Kozierová a kol., 1995, s. 28):

1. Sestra jako poskytovatelka ošetrovatelské péče. Tato role je dána charakteristickým celostním přístupem k pacientovi. Znamená to typické uspokojování biologických, psychických, sociálních a spirituálních potřeb jedince, zohledňujících jeho zdraví a prostředí, ve kterém se nachází.

2. Sestra komunikátorka. Správná komunikace je základem všech pomáhajících profesí, a to jak mezi sestrou a pacientem, tak mezi jednotlivými členy ošetrovatelského týmu.

3. Sestra edukátorka. Edukační činnost patří k základním pilířům efektivní léčby. Mnoho problémů s nemocí může být způsobeno nedostačujícími vědomostmi pacienta a jeho nepochopením léčebných postupů dané choroby. Edukace se však netýká pouze pacientů s nemocí, důležitá je i osvěta, výchova a podpora zdraví obyvatelstva. Zdravotní sestra se musí ve své edukační činnosti zaměřit na mnohostranné utváření a formování zodpovědného jednání jedince v péči o jeho zdraví.

4. Sestra poradkyně. Poradenství je proces, kdy všeobecná sestra radí pacientovi v každodenních problémech, pomáhá mu rozvíjet nové postoje, pocity, učí pacienta řešit problémy a rozhodovat se. Komunikace zlepšuje mezilidské vztahy a poskytuje citovou, intelektuální a psychologickou podporu.

5. Sestra advokátka. Projevem této role je hlavně zájem o pacienta. Zdravotní sestra tlumočí pacientovy potřeby, problémy a zájmy všude tam, kde toho on není schopen, nebo je to pro něj obtížné. Cílem tohoto jednání je zamezit ztrátě důvěry a minimalizovat situace, které by vedly k poškození pacienta.

6. Sestra nositelka změn. Ošetrovatelství se neustále vyvíjí a díky tomu stoupá kvalita péče o pacienta. Změny jsou důležité ke zvyšování kvality péče. Zdravotní sestra jako nositelka změn je hnací silou v jejich prosazování. Základním předpokladem je, že zdravotní sestra musí projevovat zájem o nové technologie a zajímat se o novinky v oboru.

7. Sestra vůdkyně. V souvislosti s pacientem je sesterské vůdcovství definováno jako proces interpersonálních vztahů, prostřednictvím kterých pomáhá pacientovi dosáhnout cíle, směřující ke zlepšení jeho blaha. Cíl sesterského

vůdcovství spočívá ve zvyšování efektivnosti a úrovně uspokojení mezi kolegy, a také ve zlepšování postojů občanů a zákonodárců k ošetrovatelskému povolání.

8. Sestra manažerka. Zdravotní sestra v této roli je zodpovědná za kvalitní a bezpečnou ošetrovatelskou péči. Její funkce zahrnuje výběr kvalitního a spolehlivého personálu a následná výchova tohoto personálu, aby byl schopen poskytnout kvalitní péči. Řídí provoz oddělení a kontinuálně monitoruje a hodnotí kvalifikace a kompetence personálu. Pokud se s touto rolí zdravotní sestra dostatečně neztotožní, výsledkem je nekvalitní a neefektivní péče (Škrla, Škrlová, 2009, s.47).

9. Sestra výzkumnice. Zdravotní sestra v této roli provádí šetření v oblasti ošetrovatelské péče, jehož cílem je zvýšení efektivity a kvality péče o pacienta. Výzkumné šetření se provádí z důvodu využití nových poznatků, postupů a technologií v ošetrovatelství. Tato role je aktuální tam, kde se utváří ošetrovatelství jako vědecká profese. Vzdělávání a možný potenciál je pro tuto roli samozřejmostí.

10. Sestra mentorka. Sestra mentorka je odborník ve svém oboru, který předává své znalosti a dovednosti méně zkušeným kolegům, prostřednictvím reálných situací. Je to v podstatě školitelka. Zodpovídá za dohled nad studenty, měla by mít pedagogickou způsobilost, určité odborné vědomosti, charakterové rysy a komunikační schopnosti. Role sestry mentorky v ošetrovatelském týmu je dosti klíčová, neboť si vychovává své budoucí kolegyně, které si podle toho, jaké vědomosti jim mentorka předá, budou vytvářet postoje ke své práci.

11. Sestra politička. Uplatnění sestry v oblasti politické, kde má asi největší možnost působit na zviditelnění zdravotních sester v očích veřejnosti, novinářů i samotné politické reprezentace.

2. Vzdělávání zdravotních sester

Vzdělávání zdravotních sester se v České republice řídí zákonem č. 96/2004 Sb., Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) a zákonem č. 201/2017 Sb., Zákon, kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání sester probíhá v délce 3 let, v prezenční nebo kombinované formě vyššího odborného nebo vysokoškolského studia. Absolvováním akreditovaného studijního nebo vzdělávacího programu získá všeobecná sestra na Vyšší zdravotnické škole po ukončení absolutoria titul Diplomovaná všeobecná sestra, DiS. Na vysoké škole získá po ukončení studia státní závěrečnou zkoušku bakalářský titul, Bc. O kvalifikačním vzdělávání všeobecných zdravotních sester v ČR pojednává zákon o nelékařských zdravotnických povoláních č.96/2004 Sb., hlava II. získávání způsobilosti zdravotnického pracovníka, díl 1, zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti, § 5 Odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry.

Zdravotní sestra ke své práci potřebuje spolupracovníky (praktická sestra, ošetřovatelka, sanitář), protože musí kombinovat různé časově náročné činnosti, jako je například uspokojování základních potřeb nemocného nebo administrativa. Vyhláška 55/2011 o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, dává jasné hranice těmto předpokladům, a tím zajišťuje bezpečnost všem zúčastněným a určuje kdo a co má dělat.

2.1 Další vzdělávání zdravotních sester

Specializační vzdělávání je zaměřeno na klinické obory, na různé formy terénní a nemocniční péče a na management. Studium probíhá v pověřených institucích a zdravotnických zařízeních.

Pokračování kvalifikačního vzdělávání zdravotních sester v ošetrovatelství je možné i na univerzitách v různě zaměřených bakalářských, magisterských i doktorandských programech. Nejčastěji tuto možnost nabízejí lékařské fakulty.

Kvalifikační a specializační studium poskytuje zdravotním sestřám prohloubení teoretických znalostí a dovedností v oblasti anatomie, fyziologie, patologie, mikrobiologie, v oblasti ochrany veřejného zdraví, ošetrovatelství, klinických oborech. Dále v oblasti etiky, sociologie, psychologie, základů pedagogiky, edukace, právních předpisů i metod vědeckého výzkumu. Specializace je možná v oborech geriatricke, interna, chirurgie, pediatrie, komunitní péče, intenzivní péče aj.

2.2 Celoživotní vzdělávání zdravotních sester

Celoživotní vzdělávání je průběžné obnovování, zvyšování, prohlubování a doplňování si vědomostí, dovedností a způsobilostí v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky. To vše v zájmu zachování bezpečného a účinného výkonu povolání. Je povinné pro všechny zdravotní sestry. Neublížit pacientovi neznalostí nových postupů je smyslem celoživotního vzdělávání.

Celoživotní vzdělávání zdravotních sester může mít řadu forem. Specializační vzdělávání navazuje na odbornou způsobilost k výkonu povolání. Certifikovanými kurzy získává zdravotní sestra zvláštní odbornou způsobilost pro úzce vymezené činnosti. Inovační kurzy, slouží ke zdokonalení dovedností, které už zdravotní sestra umí, ale potřebuje je vylepšit. Dále to jsou odborné stáže v akreditovaných zařízeních, účast na školicích akcích, konferencích, kongresech a sympoziích. Publikační, pedagogická a vědecko-výzkumná činnost, vypracování standardu nebo nového postupu. A také samostatné studium odborné literatury.

2.3 Kompetence a činnosti zdravotní sestry

Kompetence všeobecné zdravotní sestry se dělí podle Věstníku ministerstva zdravotnictví č. 6 z roku - 2008 takto:

- Autonomní neboli nezávislé kompetence, kam lze zařadit vše, co se týká ošetrovatelského procesu, ošetrovatelské diagnózy, plánu péče, edukace, výchovy, prevence a vzdělávání.
- Kooperativní neboli závislé kompetence, které se týkají koordinace a plnění úkolů v týmu dle rolí jednotlivých členů týmu. Zdravotní sestra pak provádí výkony dle indikace lékaře. Orientuje se v oblasti výzkumu a vývoje ošetrovatelství, získává nové vědomosti. V praxi se řídí výsledky výzkumu, podílí se na něm a usiluje o svůj odborný růst. Během praxe se zaměřuje na oblast řízení ošetrovatelské péče, identifikace a prevence rizik. Zdravotní sestra sleduje a kontroluje činnost personálu, ovládá informační a komunikační technologie, účastní se rozhodování v oblasti zdravotní politiky týkající se ošetrovatelství.

Povolání zdravotní sestry prošlo za poslední století významnou proměnou. Zdravotní sestry mají v dnešní době vysoké kompetence i vzdělání. V mnohém tomu napomohla první koncepce ošetrovatelství přijatá v roce 1998, která je dostupná na stránkách ministerstva zdravotnictví. V roce 1997 Rada pro rozvoj ošetrovatelství, kterou na MZ ČR prosadila Jindra Pavlicová (hlavní sestra republiky v období let 1993 až 1996 a následně 1997 až 2001), zpracovala první Koncepci českého ošetrovatelství. Toto pojetí českého ošetrovatelství vydalo MZ (2014) jako metodické opatření k zajištění jednotného postupu při poskytování ošetrovatelské péče. Cíl ošetrovatelství byl popsán jako systematický a všestranný proces uspokojování potřeb člověka s využitím vhodných metod. Tato koncepce byla prvním vykročením ke změně.

Ošetrovatelskou péčí měli zajišťovat, dle koncepce českého ošetrovatelství, která vyšla v roce 1998 jako metodický pokyn ve věstníku ministerstva zdravotnictví, tři skupiny pracovníků:

Sestra typu A – Diplomovaná sestra, sestra bakalářka, sestra magistra a sestra specialista. Pracuje samostatně a je oprávněná vést práci sester typu B a C. Základní studium získává na vyšších zdravotnických školách, které je ukončeno absolutoriem.

Sestra typu B – Všeobecná sestra, která je připravena na střední zdravotnické škole.

Ošetrovatelský pracovník typu C – nižší ošetrovatelský pracovník, jednoduché práce pod vedením zdravotní sestry typu A nebo B.

V roce 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie. V rámci toho vyšel v platnost nový zákon č. 96/2004 o nelékařských zdravotnických povoláních a vytvořila se nová koncepce ošetrovatelství. Tyto dokumenty určují další rozvoj a směr ošetrovatelství v 21.století. Ošetrovatelství bylo definováno jako samostatná vědní disciplína, zaměřená na aktivní vyhledávání a uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb nemocného, ale i zdravého člověka v péči o jeho zdraví. Koncepce ošetrovatelství (2004) nově upravuje skupinu pracovníků, kteří zajišťují ošetrovatelskou péči, v rozsahu vymezeném zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání, takto:

- Zdravotničtí pracovníci pracující bez odborného dohledu. Kvalifikační studium probíhá na vyšších zdravotnických školách a na vysokých školách. V rámci celoživotního vzdělávání je možné v oboru ošetrovatelství získat vyšší stupně akademického vzdělání (magisterské a doktorské).
- Zdravotničtí pracovníci pracující pod odborným dohledem nebo přímým vedením. Kvalifikační studium probíhá na střední zdravotnické škole.

Od roku 2018 zahrnuje ošetrovatelství autonomní a kooperativní péči o jednotlivce všech věkových kategorií, rodiny a komunity, ať už nemocné či zdravé, a v jakémkoliv prostředí. Jednoznačná odpovědnost zdravotní sestry (všeobecné sestry), která může pracovat bez odborného dohledu, je za hodnocení stavu nemocného a plánování péče, nejen pro sebe, ale i pro ostatní členy týmu. Součástí ošetrovatelství je podpora zdraví, prevence nemocí a péče o nemocné, o osoby se zdravotním postižením a o umírající. Mezi další klíčové role ošetrovatelství patří také prosazování a podpora bezpečného prostředí, výzkum v ošetrovatelství a účast na tvorbě zdravotní politiky, řízení zdravotnických systémů a vzdělávání. Centrem zájmu ošetrovatelské péče je podle této Koncepce osoba jako celostní biopsychosociální bytost nacházející se v určitém prostředí a v

určitému stavu zdraví. Ošetrovatelství je založeno na vědeckých poznatcích ověřených výzkumem. Podmínkou pro výkon zdravotnického povolání v příslušném oboru je získání odborné způsobilosti stanovené platnou legislativou.

Každá nová koncepce ošetrovatelství vychází z předpokladu, že je nutné, kvůli stále se zvyšující náročnosti práce, vytvořit nové a lépe kvalifikované kategorie zdravotních sester. Koncepce také klade důraz na to, že jejím užíváním v praxi, se zkvalitní celková ošetrovatelská péče.

3. Společenská prestiž

Nový a Surynek spojují prestiž s vyšším nebo nižším postavením ve společnosti, které *"je zdrojem vlivu, motivací, případně souvisí s uspokojováním významných lidských potřeb uznání i seberealizace"* (Nový, Surynek, 2006, s. 92). Prestiž podle těchto autorů pramení z ocenění důležitosti činnosti, kterou člověk vykonává a z jeho zásluh. Vyšší prestiž může dávat lidem pocit jisté výjimečnosti, vyjadřovat jejich určitou zvláštnost, pro kterou nemůže být zaměněn v sociálním celku za jiného jedince. Zajímavý je důraz na tzv. vyrovnávací efekt. Vyšší prestiž mívají ti, kteří si podle mínění mnohých, zaslouží ocenění prostřednictvím např. bohatství nebo moci, ale to se z nějakého důvodu neděje. *"Prestiž je rovněž faktor, který je podle okolností v různé míře závislý na moci a bohatství"* (Nový, Surynek, 2006, s.92).

Abych mohla vyhodnotit prestiž zdravotních sester v naší společnosti, použila jsem několik zdrojů, které mi umožnily podívat se na postavení zdravotních sester z několika úhlů pohledu. Jednak to byly výzkumy veřejného mínění o prestiži povolání, a jednak vyhlášení výsledků soutěže o ocenění Sestra roku. Pro svoji práci jsem si zvolila výsledky práce výzkumného oddělení Sociologického ústavu Akademie věd České republiky, konkrétně Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM), protože se výzkumným činnostem věnuje již od roku 1946 a výsledky jeho výzkumů lze považovat za vysoce odborné, kvalitní a nezávislé. Soutěž Sestra roku, jsem si vybrala hlavně proto, že se jedná o společensky velmi důstojnou událost a zdravotní sestry jsou zde oceňovány za jejich přínos společnosti.

3.1 Prestiž povolání zdravotní sestry

Prestiž povolání je výsledkem výzkumu, který je prováděn na základě reprezentativního šetření. Mé poznatky o prestiži povolání zdravotní sestry jsou čerpány z Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM), které se zabývá průzkumem veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace starší 15-ti let, jehož se vždy účastní minimálně 1000 respondentů. Podle šetření CVVM měli respondenti přiřadit povolání, kterého si považují nejvíce 99 bodů, toho, co si

váží nejméně 1 bod a poté postupně podle vlastního uvážení zbývajícím povolání přiřazovali 2–98 bodů. Podle výzkumu CVVM, které bylo prováděno ve dnech 8. – 15. 2. 2016, si v oblasti společenské prestiže vedou zdravotní sestry velice dobře. Na prvním místě jsou lékaři, dále vědci a zdravotní sestry zaujímají třetí místo. Zdravotní sestra byla do tabulky č.1, kterou jsem umístila do příloh, doplněna až v roce 2011 a od té doby si drží třetí místo nejméně váženějšího povolání v České republice. Z výsledného šetření vyplývá, že veřejnost vnímá naše povolání velmi pozitivně. Přesto v českém zdravotnictví nyní chybí stovky zdravotních sester. Můžeme jen spekulovat nad tím, proč tomu tak je. Jedním z důvodů, může být to, že prestiž povolání neurčuje výši finančního ohodnocení. Dohady o zvýšení platu zdravotních sester jsou častým předmětem různých politických diskuzí. Například podle zveřejněného článku on-line deníku Aktuálně.cz ze dne 15. 5. 2018 je dle posledních státních statistik za rok 2016 v Česku asi 83 tisíc pracovních úvazků zdravotních sester a porodních asistentek. Aktuálně chybí v nemocnicích asi 2500 zdravotních sester. A jeden ze způsobů, jak tento nemalý problém vyřešit je nabídnout zdravotním sestřím výsluhy, které by mohly dosahovat podle návrhu Asociace sester až výše 5000 korun.

Další článek on-line deníku Aktuálně.cz ze stejného období 24. 5. 2018 uvádí, že premiér a ministr zdravotnictví jednali s řediteli nemocnic o nedostatku pracovníků ve zdravotnictví. Podle nich se problém týká hlavně zdravotních sester. Výsledkem jednání bylo: „*Na základě čtvrtěční debaty uvažujeme o tom, že bychom příplatek navýšili na 7000 tisíc,*“ uvedl premiér po jednání se třemi stovkami zástupců nemocnic, které proběhlo ve fakultní nemocnici v Motole a trvalo téměř tři hodiny.

Faktem zůstává, že se zdravotníkům platy navyšují pomalu. V tabulce č.2 vidíme, že dle nařízení vlády č. 341/2017 Sb. Nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě v aktuálním znění, má zdravotní sestra na standardním oddělení, která je zařazena do 10. platové třídy, po 14-ti letech praxe, plat 26 620 Kč hrubého měsíčního příjmu. Zdravotní sestra se specializací, zařazená do 11. platové třídy by měla po 14-ti letech praxe 28 920 Kč měsíčního hrubého příjmu.

Je pravdou, že v tabulkách není osobní ohodnocení a příplatek za směnnost, ale při průměrné hrubé měsíční mzdě všech zaměstnanců v českém národním hospodářství, která dle českého statistického úřadu v roce 2017 dosáhla 29 504 Kč a za druhé čtvrtletí v roce 2018 vzrostla na 31 851 Kč, to může být jeden z faktorů, proč se tato profese potýká s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků. Ne každý chce mít po absolvování vysoké školy, kde jsou na něj kladeny vysoké nároky na zodpovědnost, psychickou a fyzickou výkonnost a celoživotní studium, po 14-ti letech praxe plat pod celostátním průměrem.

Tabulku se stupnicí platových tarifů, jsem uvedla v příloze č.2.

3.2 Sociální status a životní styl

Životní styl spolu s finančními možnostmi jedince určuje jeho sociální status a pozici v sociální struktuře. V Průvodci sociologií rozlišuje její autor dva základní statusy, jež určují sociální postavení jedince v dané společnosti (Jandourek, 2008, s. 87).

Status připsaný (askriptivní) není ovlivnitelný naší vůlí, je dán například původem, rasou, národností nebo náboženstvím.

Status získaný vychází z našeho jednání. To znamená, že ho můžeme ovlivnit například vzděláním, sociálně ceněným zaměstnáním, nebo účastí na veřejném životě.

V učebnici Občanský a společenskovední základ určují sociální status tři základní ukazatele (Bartoničková, 2009, s. 53). Prvním je majetek – to kde bydlíme, jaké máme příjmy a jakým jezdíme automobilem, může ovlivnit naše postavení ve společnosti. Druhým je moc. A třetím je společenská prestiž. V dnešní moderní společnosti se však stále častěji setkáváme s nerovnováhou mezi majetkem, mocí a prestiží. Zdravotní sestra, byť se těší významnému společenskému postavení a má jak vysoké vzdělání, tak i prestiž, se ale jen minimálně podílí na moci, a má i nízké příjmy. Zato různí pochybní podnikatelé, kteří mají vysoké příjmy, mnohdy i vliv na politické rozhodování, mají prestiž minimální. Podobným způsobem se o společenském statusu zmiňuje i Jandourek v knize Průvodce sociologií (Jandourek, 2008, s.87).

Podle francouzského sociologa Pierre Félix Bourdieua (1930-2002) má sociální status tři složky:

ekonomickou (majetek a peníze)

politicko-mocenskou a

kulturní (například vzdělávání).

Pierre Bourdieu (cit. dle Bartoníčková, 2009, s.53) vidí velkou sílu v tom, že kapitál související s jednou složkou může kompenzovat nedostatky složky druhé. Například peníze lze investovat do vzdělání. A to může být předpokladem pro vyšší příjmy.

Životní styl společnosti je dán životním stylem jejích jednotlivých členů. Každý člověk se vyznačuje svou osobní preferencí v oblasti stravování, bydlení, nebo volnočasových aktivit. To však souvisí s tím, v jaké sociální skupině daný jedinec žije, nebo se kterou se identifikuje.

3.2.1 Kvalita života zdravotních sester

Faktory, které ovlivňují životní styl, jsou spojené s postavením v pracovním procesu, vzděláním a příjmem. Kvalitu života jedince však neurčují jenom tyto faktory. Například zdravý životní styl je důležitý faktor ovlivňující kvalitu našeho života. Bez správné výživy a pravidelného stravování nebudeme schopni uspokojovat své základní životní potřeby tak, abychom mohli dobře vykonávat své povinnosti. Nevhodná strava může být příčinou únavy a některých onemocnění. Internetový magazín Prameny zdraví zveřejnil výsledky studie Nurses Health Study (cit. dle Zdravotní sestry a životní styl, 2019) která zkoumala vliv rizikových faktorů, zejména kouření, nadváhy, nedostatku pohybu a nevhodné stravy na výskyt srdečních příhod zdravotních sester. Výsledkem bylo, že ty ženy, u kterých nebyl žádný z těchto rizikových faktorů, což byly pouhé 3 %, měly o 83% nižší riziko srdečních příhod než zbývající ženy. Plných 82 % srdečních příhod bylo možno připsat zanedbávání zásad zdravého životního stylu. K zásadám zdravého stravování patří mimo optimálního složení stravy a dostatečného příjmu tekutin i správné časové rozložení stravy, což ve směnném režimu není možné dodržet, a mnohdy to má za následek nadváhu až obezitu.

Po letech střídání denních a nočních směn se mohou u zdravotních sester objevit různé zdravotní potíže – problémy. Nejvíce se však tato nepravidelnost projevuje zhoršenou kvalitou spánku. A to potom může vést ke snížené schopnosti se soustředit, k podrážděnosti a častým bolestem hlavy. Životní styl je touto profesí značně ovlivněný.

3.2.2 Vliv rodiny na kvalitu života zdravotní sestry

Životní styl není dán jen vlastnictvím domu, auta a způsobem trávení dovolené. Vliv vzdělání a profesního postavení se snažíme předat i další generaci. Organizace rodinného života je sociologickým modelem dané kultury a do jisté míry odráží problémy doby. Povolání matky a zaměření otce mají velký vliv na to, čemu se bude dítě v dospělosti věnovat. Jelikož většina rodičů si přeje, aby se jejich děti měli lépe než oni sami, mají na výběr povolání velký vliv. Člověk si dokáže spočítat, že s platem zdravotní sestry to není na nadstandardní životní styl, ale spíše lehce podprůměrný. Pokud daný jedinec žije v Praze, tak při průměrné ceně bytů, uvedených na stránkách realit Realitymix.centrum.cz je k prvnímu měsíci roku 2019 cena bytu 6 791 615 Kč, což může být důvodem, že rodiče doporučí svým dětem, pokud mají studijní vlohy, jiný obor pro jejich vysokoškolské studium.

Tabulka s průměrnou cenou bytu v Praze je umístěna v příloze č.3.

4. Masová média

Masová média jsou vlastně určitou formou společenské, sociální komunikace, jejichž společným rysem je, že díky svým distribučním možnostem jsou dostupná neomezenému množství adresátů. Nabízejí jim orientaci ve světě, nebo určité návody na jednání, použitelné buď průběžně, nebo pravidelně a jejich samotná existence závisí na zájmu uživatelů. Podstatou médií je tedy zprostředkování sdělení od nějakého zdroje k nějakému příjemci (Jirák, Köpplová 2009, s.21).

Zdroj – sdělení – příjemce

Aby médium, kterým se nejčastěji rozumí periodický tisk, rozhlasové a televizní vysílání a také stále častěji veřejně dostupná sdělení na internetu mohlo fungovat, potřebuje příjemce sdělení neboli publikum. Pro média označováno jako mediální publikum. Charakteristickým rysem pro mediální publikum je předpoklad, že v této společnosti lze vystopovat nějaký soubor postojů a hodnocení, který se může následně označit jako úsudek reprezentativní pro celou společnost, jako takzvané veřejné mínění (Jirák, Köpplová 2009, s.185).

4.1 Obsahová analýza mediálních produktů

Mediální analýzou se u nás zabýval Jirák ve své knize Masová média (2009). Výzkumná technika obsahové analýzy má podle něj zjistit objektivní, systematický popis obsahu komunikace. To znamená, že hledá, které charakteristiky vnímá čtenář jako objektivní sdělení. Obsahová analýza je tedy určena k tomu, aby produkovala objektivní a měřitelnou výpověď o obsahu sdělení. Cílem obsahové analýzy médií je systémově zpřehlednit tematiku daného dokumentu. To vyžaduje pečlivý rozbor textů, kdy je potřeba posoudit jejich relevanci a objektivitu. Výsledkem mediální analýzy je mediální obraz. To znamená, jak je prezentován (vykreslen, charakterizován) daný jedinec, nebo komunita v médiích a jak jej ostatní mají možnost vnímat na základě článků, které se v médiích objevují (Jirák, Köpplová 2009, s. 282).

4.2 Vliv médií

Média mají významný vliv na chování jednotlivce i společnosti. Ovlivňují chování, názory i postoje jedinců. A jelikož nás v dnešní době média obklopují úplně všude, dopad na naše chápání je značný. Je důležité si uvědomit, že média ovlivňují naše mínění a názory nejen pozitivně, ale i negativně. Dnešní dobu ovládá internet. Je to největší a nejmasovější médium, bez kterého si už ani nedokážeme představit život, jak v dobrém, tak ve špatném. Potřebujeme ho k práci, využíváme ho k zábavě, vyhledáváme si s jeho pomocí nejrůznější informace. Závislost na internetu, nebo spíše na sociálních sítích, není dnes již nic výjimečného. Jiráková a Köpplová (2009) uvádí, že média mají vliv na chování, postoje či názory lidí, mohou rozšiřovat oblasti poznání, vzdělávat, pomáhat v politickém i spotřebitelském rozhodování, působit na životní styl. Umí ale také děsit, vzbuzovat napětí, navádět ke společensky nepřijatelnému chování či uvádět v omyl. Zároveň mohou podporovat i ohrožovat stabilitu společnosti, posilovat nebo naopak brzdit společenské změny (Jiráková, Köpplová 2009, s. 321).

4.3 Veřejné mínění

Veřejné mínění, někdy také označováno jako pověst, je souhrn názorů a hodnocení, kterým se veřejnost vyjadřuje k určitému tématu. Veřejnost je skupina lidí, o jejíž přízeň se usiluje. Její mínění má do určité míry hodnotící charakter. Ve své knize Výzkum veřejného mínění a mediální publikum uvádí Jaroslav Huk (2013), že teprve poté, co se mohli lidé začít svobodně vyjadřovat k tomu, co se děje kolem nich, začali se rozvíjet průzkumy veřejného mínění. Veřejné mínění nemůže existovat bez svobodného rozhodování, je tudíž jedním ze znaků demokracie. Jaroslav Huk (2013, s12) také uvádí tři hlavní důvody, proč se průzkumy veřejného mínění provádějí. Stanovil k tomu tři skupiny osob: první skupinu tvoří lidé, kteří se chtějí dopátrat podstaty problému. Do druhé skupiny zařadil ty, kteří jejich výsledků využívají ve své kariéře a ke vzestupu ve společenské prestiži. Třetí skupinu představují podle autora lidé, pro které jsou profesionálně provedené průzkumy jedním z předpokladů podnikatelského úspěchu.

Praktická část

V této části se budu věnovat sběru dat a jejich analýze, jejímž výsledkem by měl být i mediální obraz zdravotních sester, tedy jak jsou zdravotní sestry, dle mých výsledků, prezentovány. Na on-line deníku Aktuálně.cz jsem zadala do vyhledávače klíčové spojení „zdravotní sestra“. To mi umožnilo získat představu o tom, v jaké souvislosti je tento pojem v médiích nejčastěji používán. Výsledky obsahové analýzy jsou zobecňující data, která vypovídají o množství výskytu sledovaného klíčového výrazu. Jde především o orientační metodu, pro zjištění nakolik je mediální obsah obrazem objektivní reality, která se týká zdravotních sester.

5. Téma výzkumu

Tématem mé práce je prezentace zdravotních sester v médiích. Budu se tedy zabývat mediálním obrazem zdravotních sester na internetovém deníku Aktuálně.cz v období od 1.1.2016 – 31.12.2018. Historie zdravotnictví ve vztahu lékař – pacient je velmi dlouhá, avšak u zdravotních sester je vzdělávání datováno do posledních sta let. Po dlouhou dobu byl jediný vzdělaný u pacienta lékař. Hlavní důvod toho, proč je nemocný hospitalizován, je ten, že potřebuje ošetrovatelskou péči. A smysl vzdělávání zdravotních sester spočívá v tom, aby ošetrovatelská péče poskytovaná nemocným byla kvalitní. U zdravotních sester došlo za posledních sto let, k významnému rozvoji znalostí, dovedností, schopností, kompetencí, které by se měly promítnout do jejich veřejně dostupného mediálního sdělení, a jejichž předání veřejnosti je docela zásadní pro správné pochopení této profese.

5.1 Metodika

Jako výzkumnou techniku jsem zvolila obsahovou analýzu mediálních produktů, jejímž výsledkem bude mediální obraz sester. Obsahová analýza je kvantitativní metodou, která nám pomáhá zajistit objektivní, systematický a kvantitativní popis charakteristického sdělení. Cílem obsahové analýzy je sesbírat

a utřídit objektivní fakta, zformulovat hypotézy, které je vysvětlují, vyloučit z tohoto procesu předpojatost a využít experimentálních metod k prověření či vyvrácení spolehlivosti dat a hypotéz (Jiráček, Köpplová 2009, s.282).

Výběr článků jsem sestavila na základě zadání klíčového slova „zdravotní sestra“ do automatického vyhledávače na úvodní stránce Aktuálně.cz. Z výsledků jsem poté vybírala konkrétní články, které byly publikovány v uvedeném vybraném časovém období. Vycházím z předpokladu, že důkladné prozkoumání mediálního obrazu zdravotních sester povede k následnému potvrzení či vyvrácení pracovních hypotéz.

5.2 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit, jaký byl mediální obraz zdravotních sester v letech 2016–2018, který on-line deník Aktuálně.cz čtenářům předkládá. Budeme si klást otázku, zda tento obraz není poněkud zjednodušený nebo jednostranný. Budeme hledat příčinu tohoto mediálního obrazu a zvažovat, zda touto příčinou není také samotné jednání a chování zdravotních sester (například analýzou toho, kdo byl zdrojem prezentovaného sdělení).

5.3 Pracovní hypotéza

K dosažení cíle výzkumné práce jsem si stanovila tuto pracovní hypotézu a její podhypotézu:

Hypotéza:

Předpokládám, že mediální obraz zdravotních sester je z převážné části spojován s jejich finančním ohodnocením.

Podhypotéza:

Předpokládám, že zdrojem prezentovaných sdělení většinou nejsou zdravotní sestry, tudíž ony nejsou hlavním zdrojem informací o své profesi.

5.4 Volba internetového deníku

Pro svůj výzkum jsem si záměrně zvolila on-line deník Aktuálně.cz, jelikož se jedná o ryze zpravodajské internetové médium v České republice, které se neopírá o podporu žádného z tradičních médií v oblasti tisku, televize či rozhlasu. Jak uvádí Radek Tahal ve své knize Marketingový výzkum, hlavním znakem internetových médií je jejich dostupnost a interaktivita. Jeho obsah je šířen pomocí různých digitálních zařízení, ať už mobilních, jako je smartphone, nebo statických jako jsou počítače. Způsob šíření informací rozděluje média do několika typů (televize, tisk, rádia, internet aj.). Internet zahrnuje webové stránky (provozovatele) nabízející mediální obsah. (Tahal, 2017, s. 161).

Bednařík (2011, s.360) dále uvádí, že význam internetových médií spočívá v tom, že jsou k dispozici poměrně velkému počtu uživatelů, a to v pravidelných časových intervalech. Média v internetovém prostředí začala pomalu nahrazovat tištěné a rozhlasové vysílání.

V roce 2012 společnost Aktuálně.cz získala v soutěži Křišťálová Lupa 3. místo v kategorii média všeobecná. V roce 2018 poklesla, podle stejného portálu Kristalova.lupa.cz na 6. místo.

Deník Aktuálně.cz jsem si vybrala také proto, že ho velmi často navštěvuji. Pro svoji práci jsem chtěla využít neodborné médium, které není ve svých publikacích jednostranné. Samozřejmě nemohu tvrdit, že se tento internetový deník vyjadřuje ke všemu nezaujatě a není ovlivněn politickou situací, ale vycházím z předpokladu, že se jedná o seriózní deník a této skutečnosti se také přizpůsobuji. On-line deník Aktuálně.cz je v dnešní době jedno z nejnavštěvovanějších internetových médií. Denně zveřejňuje na 100 zpráv například z oblasti domácích a zahraničních událostí, ekonomiky, kultury a sportu. Poskytuje informace, analýzy a on-line přenosy z klíčových událostí v Česku i ve světě. Zveřejňuje také názory české společnosti. Každopádně zveřejněné publikace nejsou jenom práce redakčního týmu Aktuálně.cz, ale jsou poskytovány z České tiskové kanceláře (ČTK), což je národní tisková a informační agentura, jejímž posláním je poskytovat objektivní a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů.

5.5 Časové období

Pro vytvoření mediálního obrazu zdravotních sester jsem si zvolila časové období od 1.1. 2016 – 31. 8. 2018. Během tohoto období, nabytí dne 1. září 2017 účinnosti zákon č. 201/2017 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání, kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb. Novela zákona je důležitá, neboť zavádí řadu změn. Asi nejdůležitější byla změna, že se zdravotnický asistent změnil na praktickou sestru, které je umožněn výkon povolání bez odborného dohledu. Zajímalo mě proto, zda-li se tato skutečnost jakkoliv promítla do novinářské práce. Proto jsem zvolila pro analýzu časové období rok před přijetím novely a rok po ní.

5.6 Výběr článků

Do vyhledávacího okna na on-line deníku Aktualne.cz jsem zadala heslo „zdravotní sestra“ a výsledkem vyhledávání byl nespočet článků s různými tématy, která se týkala života nejen zdravotních sester. Konkrétně o zdravotních sestřích v České republice se od roku 2016 napsalo 131 článků. Celý seznam použitých článků je uveden v příloze č. 1., mezi nimi například:

1. Odchody lékařů a sester zastaví zvýšení platů o desetinu, tvrdí nemocnice 4. 1. 2016
2. Sestrám by se studium mohlo zkrátit už od příštího roku. Jejich kvalita neklesne, věří ministr 29. 8. 2016
3. Šéfka odborů: Pacienti mnoha českých nemocnic jsou v nebezpečí. Sestřička péči o 30 lidí nezvládne 17. 8. 2018 (Dagmar Žitníková od listopadu 2014 předsedkyně odborového svazu)

5.7 Sběr dat

Data byla získána pouze z těch článků, v nichž se objevovala vybraná klíčová slova, tedy „zdravotní sestra“. Takových článků bylo celkem 131 (viz tab. 4).

Tabulka č.4: Články s klíčovým slovem „zdravotní sestra“ na internetovém deníku Aktuálně.cz 2016–2018

Zdravotní sestra	Počet článků
2016	66
2017	36
2018	29
Celkem	131

Výrazný úbytek článků v roce 2018 oproti roku 2016 lze hypoteticky vysvětlit tím, že se v roce 2016 uskutečnily volby do Senátu Parlamentu České republiky. Téma nedostatku zdravotních sester a jejich nedostatečného ohodnocení bylo tehdy aktuální, proto jej politici ve svých kampaních často využívali, tudíž se toto téma objevovalo častěji i v mediálních sdělení.

6. Analýza dat

Diskuze o nedostatku zdravotních sester jsou dlouhodobým tématem. To je umocněno jejich nízkými platy, vysokoškolským vzděláváním a zvyšováním pravomocí. V rámci získávání dat, jsem prošla mnoho článků, které mi umožnily sestavit celkový mediální obraz zdravotních sester. Moje první hypotéza předpokládala, že mediální obraz zdravotních sester bude z převážné části spojován s jejich finančním ohodnocením.

O zdravotních sestřích je v internetovém on-line deníku Aktualne.cz řada článků, málokterý článek však poukazuje na to, že důvody nedostatku zdravotních sester mohou být i jinde než jen v platovém ohodnocení. Například v článku ze dne 4.2.2016: „Sester je žalostně málo. Je smutné, že si vydělají tolik, co brigádník na pumpě,“ říká náměstkyně (Lenka Teska Arnoštová 2014 až 2017 náměstkyně ministra zdravotnictví ČR). Dále uvádí: *„Mě akorát mrzí, že se pořád mluví jenom o platech. Když jezdím mimo Prahu do některých nemocnic, a jsou to i nestátní nemocnice, tak si hodně stěžují na složitou administrativu a ošetřovatelskou dokumentaci. Tady v té věci bych určitě chtěla pomoci, protože spousta pracovníků a sestřiček je složitou administrativou znechucena, ubíjí je a omezuje jejich kontakt s pacientem.“*

V článku: „Pacienti mnoha českých nemocnic jsou v nebezpečí. Sestřička péči o 30 lidí nezvládne“, zveřejněném 17. 8. 2018, je zmíněno: *“Pokud má jedna sestřička třicet pacientů, někteří z nich jsou nemohoucí a je potřeba je pravidelně polohovat, aby jim na těle nevznikaly proleženiny, tak to sama v žádném případě není schopna zvládnout. Nikdo to po ní ani nemůže chtít. Skutečně dochází k tomu, že v mnoha českých nemocnicích jsou pacienti sekundárně ohrožení, při hospitalizaci se u nich rozvíjí doprovodná onemocnění“.*

A v článku: „Novorozenecká JIP v Motole zavřela polovinu lůžek. Chybějí sestry, zbylé mají desítky hodin přesčasů“ (2017), si můžeme přečíst, že: *“Práce s novorozenci je na první pohled docela atraktivní, ale fyzicky a psychicky je náročná obzvláště pro sestry.”* a *„Celou situaci se nepodařilo výrazně zvrátit ani růstem platů pro sestry pracující na směny. Zdravotní sestry dostávají od srpna 2017 o dva tisíce hrubého více. “Děvčata to samozřejmě potěšilo, ale že by to*

nalákalo budoucí zaměstnance, to si nemyslím," říká jedna ze sester. "My kromě hezkého zacházení nemáme moc co více nabídnout."

6.1 Výsledky

V jaké souvislosti je zdravotní sestra v internetovém deníku Aktuálně.cz nejčastěji prezentována ukazuje tabulka č.5.

Tabulka č.5: Nejčastější obsah mediálního sdělení pro klíčové spojení „zdravotní sestra“

Aktuálně.cz	2016	2017	2018	Celkem	Celkem %
Nedostatečné finanční ohodnocení	11	9	7	27	18 %
Kriminalita	12	9	5	26	17 %
Nedostatek zdravotních sester	12	3	3	18	12 %
Náplň práce	8	4	5	17	11 %
Politika	8	5	3	16	10 %
Životní styl	4	4	3	11	7 %
Přijímání cizinců	6	0	1	7	5 %
Vzdělávání	4	3	0	7	5 %
Sociální služby	5	1	1	7	5 %
Kultura	4	1	0	5	4 %
Technologie	2	1	1	4	3 %
Prestiž	2	0	0	2	3 %
Celkem	78	40	29	147	100 %

Témata obsahu mediálního sdělení se různě prolínají, přesto z tabulky vyplývá, že nejčastěji, v 18 % všech článků, se vyskytuje téma nedostatečného platového ohodnocení zdravotních sester. Jde o vážené povolání, které je nedocenené ekonomickými faktory. Vlády projednávají navýšení platů, jsou si vědomi nízkých příjmů zdravotních sester.

Kriminalita v souvislosti s výkonem sesterské profese je jedno z nejvýraznějších témat, které se v analyzovaných mediálních sdělení vyskytovalo. Je tím myšleno spojení zdravotní sestry s nezákonným jednáním. Jedním z důvodů je atraktivita tohoto tématu pro média.

Nedostatek zdravotních sester v nemocnicích s nízkým platovým ohodnocením přímo souvisí. A s tím souvisí přijímání cizinců na tuto pozici.

Náplň práce se vyskytuje pouze v článcích psaných ve spolupráci se zdravotní sestrou. V nich se dozvíme o odborné způsobilosti a specifických vědomostech zdravotních sester.

Politika se vyskytuje v souvislosti s pojmem zdravotní sestra v 10 % článků. Politici si uvědomují složitou situaci kolem zdravotních sester, a tak se při své prezentaci o ní zmíní, ne však v souvislosti s možným řešením, ale kvůli vlastní kandidatuře.

6.1.1 Finanční ohodnocení zdravotních sester jako dominující součást mediálního obrazu

Ve své hypotéze předpokládám, že po zpracování obsahové analýzy vybraných článků se objeví mediální obraz, který ukáže, že média spojují profesi zdravotních sester převážně s jejich finančním ohodnocením, ale nevíšimají si, za jakou práci jsou sestry odměňovány.

Výsledky mi potvrdily, že na prvním místě se internetový deník Aktuálně.cz ve svých článcích věnuje platovému ohodnocení zdravotních sester (18 %). Druhé místo patří kriminalitě zdravotních sester (17 %). To lze vysvětlit tím, že zpravodajský portál Aktuálně.cz je médiem komerčním, musí tedy vytvářet zisk pro svého majitele (čtenářsky atraktivní sdělení). Proto 2. místo patří kriminalitě zdravotních sester (17 %). Naopak vzdělávání je s 5 % až na 7. místě z jedenácti nejčastěji se vyskytujících témat.

6.1.2 Postavení zdravotní sestry

Problémům s nedostatkem zdravotních sester a jejich platovému ohodnocení se novináři věnují poměrně často, ale na druhou stranu se z napsaných článků vlastně laik nemá šanci dozvědět, za co by měla zdravotní sestra dostat vyšší mzdu. Zdravotní sestra je také z velké části zmiňována v souvislosti s kriminalitou a nezákonným jednáním.

Dle mého názoru by měly zdravotní sestry, pokud si chtějí obhájit zvýšení platů, více usilovat o publikaci článků, které se věnují důvodům jejich vysokoškolského vzdělávání. Prestiž povolání zdravotní sestry se zvyšuje, stupňuje se odborná náročnost jak v období přípravy na povolání, tak při výkonu profese. Zvedají se kompetence sester a rostou nároky na samostatnost zdravotních sester. Stále ale platí, že o prestiž a její udržení se musí sestry snažit také samy. Kompetence jsou dané vzděláním a legislativou. Vývoj v ošetrovatelství je kontinuální a nutný, jako ve všech ostatních oborech.

Hlavní smysl vysokoškolského vzdělávání zdravotních sester je ten, aby se lidem poskytovala kvalitní ošetrovatelská péče. Od zdravotní sestry se nečekají závěry, ale posouzení, plánování a vedení týmu. K obhájení vzdělávání a výzkumu v ošetrovatelství slouží různé profesní organizace. V České republice je největší organizací tohoto typu Česká asociace sester (ČAS). Ke zviditelnění sester v očích veřejného mínění jistě přispějí takové akce, jako je prestižní konference, jejímž spoluorganizátorem je spolu s MZČR také Česká asociace sester a řada vzdělávacích institucí, která se konala dne 13.5. 2019 pod názvem „Sestra v EU“ při příležitosti Mezinárodního dne sester. (<https://www.triomedical.cz/sestra-v-eu/>).

6.1.3 Sestry jako zdroj informací o své profesi

Ve své podhypotéze předpokládám, že zdravotní sestry nebudou častým zdrojem mediálních sdělení.

Tabulka č.6: Autoři zveřejněných článků

Autoři	Počet zveřejněných článků	Celkem
Novinář/Redaktor	75	50 %
Převzaté z ČTK	52	35 %
Zdravotní Sestra/spolupráce se sestrou	15	10 %
Jiné	7	5 %
Celkem	149	100 %

Z tabulky č.6 je patrné, že za poslední tři roky se zdravotní sestry podílely na obsahu článků pouze minimálně. Jelikož zdravotní sestry nejsou častým zdrojem mediálního sdělení, lze soudit, že nedokážou nebo nemohou dostatečně prezentovat svou práci. To může být také jedním z důvodů, proč je v povědomí veřejnosti představa o jejich povolání zkreslena.

Mnoho článků bylo převzatých z České tiskové kanceláře a některé články byly psané ve spolupráci s více autory.

6.1.4 Sestry a vzdělávání

Je důležité podívat se také na skutečnost, kdo se k danému tématu vyjadřuje v komentářích na internetu. K tématu se mohou vyjadřovat lidé, kteří mají obecně špatný vztah ke zdravotním sestram nebo k jejich vysokoškolskému vzdělávání. Při pohledu na komentáře pod články, si můžeme přečíst negativní příspěvky týkající se univerzitního vzdělávání sester. Řada diskutujících neví, proč má mít zdravotní sestra vysokou školu a považuje ji za nesmyslnou. Z řad těchto laiků žádný neví nic o kompetencích, ani o náplni práce zdravotní sestry. Diskutující si jen notují, že vyšší vzdělání, a tím pádem vyšší platové ohodnocení je u zdravotních sester zbytečné. Do následujícího odstavce jsem zařadila diskutující, kteří se vyjadřovali přímo k daným článkům:

Ve článku z 21. 3. 2016 „Osmnáct pacientů, dvanáct hodin a Růžovka. Tak vypadá noční směna sestry na špinavé chirurgii“ od redaktorky Aktuálně.cz Markéty Šrajbrové, se v diskuzích objevují například tyto názory:

Mildas1: *„První zásadní chyba se stala, když každá sestra musela mít vysokoškolské vzdělání. Nároky na odbornost stouply, ale ohodnocení nikoliv. Takže tu najednou byl dvouletý výpadek sester. Dnes není výjimkou, že v nemocnicích slouží sestry i v 70-ti letech!!!“*

U článku „Zdravotní sestry už nebudou muset mít vysokou školu, stačit budou čtyři roky střední a rok studia“ z 27. 6. 2016, diskutující mají tyto názory:

P.CH: *„Tehle systém je vůbec nesmyslný. Zatímco před změnou měla zdravotní sestra 4 roky odborného vzdělání (tedy zdravotní školu), dnes ty 4 roky zbytečně stráví na gymplu a následně jde na 3 roky na VŠ. Ve stejném věku, ve kterém dnes opouští VŠ a má tak 3 roky odborného vzdělání dříve měla 4 roky odborného vzdělání a 3 roky praxe.“*

U dalšího článku s titulkem „Kratší vzdělání sester sníží kvalitu zdravotnictví, budou z nich uklízečky, tvrdí rektor“ z 29. 4. 2017, piší diskutující toto:

P.V.: *„Všichni zasvěcení vědí, že ještě před pár lety stačila Všeobecné sestře Střední zdravotnická škola. Z té dnes vychází při NEZMĚNĚNÉ náplni zdravotnický asistent, který najednou NESMÍ dělat to, co někdo, kdo vyšel ze STEJNÉ ŠKOLY dělal v nemocnicích. Takže novou úpravu vítám. Ono je to třeba v praxi tak, že třeba na pozici Vrchní sestry nemocnice nestačí ani to Bc., musí být Mgr. a nevím, čím se pak liší od MUDr. O jeden rok navíc?“*

R.Z.: *„Ještě to není tak dávno, co zdravotním sestrám stačila střední zdravotní škola a uměly vše potřebné pro praxi. Dokonce se velmi úspěšně ucházely o práci v zahraničí, zvláště v Rakousku a Německu, a i tam zvládaly svou práci. Kdo vymyslel prodloužení jejich studia, to udělal pro vytížení zdravotnického školství, a ne pro zvýšení kvality jejich přípravy. Neskutečný je fakt, že sestra s ukončeným vzděláním podle současných předpisů nemá vyšší plat než sestra s pouze středoškolským vzděláním a stejně pak odchází někam jinam, kde se uplatní její bakalářské vysvědčení.“*

Z ohlasu diskutujících je patrné, že vzdělávání zdravotních sester nepovažují za nutné a je pro ně zbytečností. Důvodem může být pravděpodobně to, že články, na které reagují, nedostatečně vysvětlují nutnost a potřebnost vysokoškolského vzdělávání a kompetence zdravotních sester. Tyto názory jsem vyzdvihla proto, abych poukázala na svou podhypotézu, která vyjadřuje domněnku, že sestry nedostatečně vystupují v médiích a nedostatečně prezentují veřejnosti svoji profesi.

Pokud by zdravotní sestry pravidelně a kontinuálně komunikovaly s veřejností, mohly by jí lépe vysvětlit, proč dnes již nestačí pro výkon jejich profese střední zdravotnická škola. A jak získání vysokoškolského vzdělání přispívá k rozšíření jejich znalostí a dovedností, které jsou nutné k vykonávání současné vyspělé a odborně náročné zdravotní péče. Sdělení a názory typu: *„Ze zdravotnické školy dnes vychází, při nezměněné náplni zdravotnický asistent, který najednou nesmí dělat to, co někdo, kdo vyšel ze stejné školy,“* byly by se pak mohly stát spíše výjimkou než pravidlem.

Zdravotní sestry by si měly uvědomit, že čím více se budou snažit o šíření informací o své práci, vzdělávání a výzkumu do povědomí laické veřejnosti, a čím více budou přinášet témata, kterými zaujmou novináře, tím snadnější pro ně bude obhájit si i vyšší finanční ohodnocení.

K dané problematice se samozřejmě vyjadřují i odborníci, kteří se situaci snaží řešit. Jejich komentáře, rozhovory a názory jsou zastoupeny přímo v článcích. Jedná se především o politiky, sestry, nebo lékaře. Své vyjádření k danému tématu vyslovuje i ministerstvo zdravotnictví, nebo různé profesní organizace a to zprostředkovaně, pomocí svého mluvčího. Pro příklad uvedu některé názory:

V článku „Babiš s Vojtěchem chtějí přidat sestrám v nemocnicích. Příplatek by mohl být až sedm tisíc“ z 24. 5. 2018, zastává názor České asociace sester její prezidentka Martina Šochmanová. V článku je uvedeno: *„Příslib vyšších příplatků vítá Česká asociace sester. Jedná se o jeden z motivačních prvků, který může pomoci stabilizovat zdravotnický systém a vyřešit personální krizi v našem oboru,“* myslí si prezidentka asociace Martina Šochmanová.

Zároveň podporuje názor, že by ředitelé nemocnic měli mít možnost o navyšování platů spolurozhodovat.“

Názory, které jsou vyjádřeny v zastoupení České asociace sester (ČAS) jsem našla v pěti článcích. Dle mého názoru, by měla být ČAS v komentářích více zastoupena, neboť se jedná o profesní organizaci zdravotnických pracovníků, která má hájit jejich zájmy. Její neúčast může budít dojem, že prezentace zdravotních sester a s tím související probíraná podstatná témata, nejsou pro ni dostatečně zajímavá.

V článku „Šéfka odborů: Pacienti mnoha českých nemocnic jsou v nebezpečí. Sestřička péči o 30 lidí nezvládne.“ ze 17. 8. 2018, se Dagmar Žitníková, která je od listopadu 2014 předsdkyně odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR vyjadřuje takto: *„V mnoha českých nemocnicích jsou dnes pacienti v nebezpečí. Opakovaně jsme na to upozorňovali. Pokud má jedna sestřička třicet pacientů, někteří z nich jsou nemohoucí a je potřeba je pravidelně polohovat, aby jim na těle nevznikaly proleženiny, tak to sama v žádném případě není schopna zvládnout. Nikdo to po ní ani nemůže chtít. Skutečně dochází k tomu, že v mnoha českých nemocnicích jsou pacienti sekundárně ohrožení, při hospitalizaci se u nich rozvíjí doprovodná onemocnění.“*

Pokud chce zdravotní sestra vylepšit svůj mediální obraz, a tím docílit možného navýšení platu, měla by začít komunikovat s veřejností. Neboť teprve tím, že laická veřejnost pozná, co povolání zdravotní sestry obnáší, bude snazší obhájit si zvýšení platu. Zdravotní sestry by se měly začít více zviditelňovat, zasílat médiím různá sdělení, publikovat výsledky své práce, autorizovat fotografie. To znamená, že mediální prezentace by měla být brána jako běžná a nedílná součást práce sester v roli manažerek.

Diskuze

V této části zrekapituluji výsledky své práce, popíšu její eventuální přínosy a zhodnotím její možné nedostatky. Stanovila jsem si jednu hypotézu a jednu podhypotézu, jejichž platnost můj výzkum potvrdil.

V rámci své stanovené hypotézy předpokládám, že mediální obraz zdravotních sester je z převážné části spojován s jejich finančním ohodnocením.

U podhypotézy předpokládám, že zdrojem informací pro prezentovaná sdělení k problematice dané profese většinou nejsou zdravotní sestry.

Platovému ohodnocení sester, je na on-line deníku Aktuálně.cz věnováno 18 % všech analyzovaných článků. Platové ohodnocení sester, vzhledem k jejich vzdělávání a celoživotnímu zdokonalování je rozsáhlejší problém, který bude vyžadovat dlouhodobější řešení. Nad čím by se ale měly zdravotní sestry zamyslet, je fakt, že pouze 5 % všech článků, které jsem analyzovala, je zaměřeno na vzdělávání, a to pouze v souvislosti s chystanou novelou a následným přijetím nového zákona. Po uvedení novely v platnost se už deník Aktuálně.cz tomuto tématu nevěnuje. Tyto informace jsou zásadní, neboť ve všech mnou analyzovaných člancích týkajících se vzdělávání, se v podstatě dovídáme, jak studium zkrátit, a že je pro zdravotní sestry dlouhé. A ani v jednom není zmínka o tom, z jakého důvodu se u zdravotní sestry má prohlubovat kvalifikace. Dle Bártlové (2010) dochází ve zdravotnictví ke změně společenského postavení všeobecných sester. Všeobecné sestry získávají díky vyššímu vzdělání, více kompetencí, a tak si zvyšují své postavení v současném systému zdravotní péče. Tyto závěry se shodují i s výsledky tohoto výzkumu.

Vzdělávání je jen jeden aspekt prezentace sester. Informace o tom, co zdravotní sestra dělá a jaký je rozdíl mezi praktickou a všeobecnou sestrou se v analyzovaných člancích nevyskytují (nebo vyskytují jen ojediněle). Ten, kdo má veřejnosti tuto informaci předat jsou samotné zdravotní sestry. To se ale z nějakého důvodu neděje. 18 % analyzovaných článků se týká nízkého platového ohodnocení sester, ale jen okrajově se dozvídáme, proč by sestra měla dostat vyšší mzdu.

Sally S. Cohen (2007) uvádí ve své článku: „*The Image of Nursing*“, že na mediální obraz zdravotních sester mají vliv média, dále pak, že na obraz sester má

značný vliv i to, jak zdravotní sestry prezentují svoji práci. To byl předpoklad i této výzkumné práce. Cohen ve svém článku uvádí, že výuka komunikačních dovedností by mohla ovlivnit mediální obraz zdravotních sester, a že by měly zdravotní sestry více prezentovat svou práci a důležitost vzdělávání. Její závěry práce byly téměř shodné s výsledky mé práce.

Aby se zdravotní sestry mohly podílet na tvorbě zdravotní politiky státu, účastnit se důležitých jednání týkajících se tvorby legislativních norem, spolupracovat na změnách systému zdravotních služeb v ČR a mohly být za svou práci náležitě ohodnoceny, musí přinést pádné důvody a zviditelnit náplň své práce v celém jejím rozsahu. A to jak na různých vzdělávacích akcích, seminářích, konferencích, určených například neformálním pečujícím, poskytovatelům sociálních služeb, pedagogům, sociálním pracovníkům a jiným spolupracujícím profesím i laické veřejnosti. Tak i prostřednictvím médií. Jak jsem již psala výše (s. 37) k zviditelnění sester v očích veřejného mínění jistě přispějí takové akce, jako je například prestižní konference, která se konala dne 13. 5. 2019 pod názvem „Sestra v EU“, při příležitosti Mezinárodního dne sester, jejímž spoluorganizátorem je vedle MZČR také česká asociace sester.

Osvaldová (2011) ve své knize uvádí, že zpravodajství má především funkci informační, snaží se událost zachytit, popsat a pomocí médií předat. Internetová média poskytují prostor pro informace, které lze sdílet prakticky s kýmkoliv, kdo má přístup k internetu. Jakkoliv je hlavní snahou většiny titulů přinášet nejdůležitější události dne, obsahují deníky také celou řadu rubrik, kam by se mohlo hodit naše téma. Společnost, věda, kultura, názory, životní styl, zábava, víkendové magazíny – možná, že právě zde je příležitost pro sebezprezentaci zdravotních sester.

V dnešní době se čím dál víc prosazují takzvané blogy (webová aplikace obsahující příspěvky většinou jednoho editora) a ty obsahují komentáře na určitá témata. Blog se může kombinovat s různými obrázky, fotografiemi, nebo odkazy na jiné zdroje informací. Pokud sestra publikuje svou činnost v odborných médiích, může svou práci přesunout i na nezávislé, seriózní médium a otevřít obzory i dalším potenciálním čtenářům. Svými komunikačními schopnostmi, sebevědomím, empatií, disciplínou, schopností prosadit se, prezentačními

dovednostmi, analytickým myšlením a důvěryhodností by měly sestry přesvědčit veřejnost o rozsahu a kvalitě své činnosti a o náročnosti úkolů, které sestra plní.

Myslím si, že v dnešní době moc a vliv médií bude zpochybňovat jen málokdo. Média dokáží nastolit nová témata pro celospolečenskou diskuzi a výrazně vylepšit, nebo naopak zhoršit image jednotlivých aktérů. Zdravotní sestry by v této skutečnosti měly vidět svoji příležitost. Pravidelnou součástí práce by měla být komunikace s okolím. Umět vysvětlit, co je důležité, autorizovat fotografie, zpřístupnit weby, šířit výsledky své práce. To, co sestřám pravděpodobně chybí, jsou tzv. měkké dovednosti (soft skills). Jsou to schopnosti lidí komunikovat, společně pracovat, jednat, řešit situace a konflikty, organizovat, rozhodovat. Jsou doplňkem k odborným dovednostem.

Problematikou soft skills se v knize Podnikové řízení zabývá Váchal a kol. (2013). Dovednosti v pracovním prostředí rozděluje do dvou kategorií, a to na:

- tvrdé dovednosti – hard skills, které jsou důležitou součástí odborné způsobilosti. Jde o specifické, naučené schopnosti a aktivity, které mohou být definovány a měřeny.
- měkké dovednosti – soft skills, jsou rysy, vlastnosti zaměstnance a jeho chování, které využívá ve své interakci s ostatními zaměstnanci nebo v samotném zaměstnání. Měkké dovednosti tvoří soubor metod, způsobů, cest, technik, schopností, dovedností, jak tvrdé dovednosti získat a rozvíjet je.

Viera Hulková (2012) ve svém článku „Soft skills v práci sestry manažerky“, který vyšel ve Slovenské verzi časopisu Sestra, na kterém mimo jiné spolupracovala i s Jindrou Pavlicovou (hlavní sestrou české republiky v roce 1997, díky které vyšla první koncepce sester v českém zdravotnictví), jako jednu z deseti top měkkých dovedností uvádí dobré komunikační dovednosti, neboť dobrá komunikace je jeden z nejdůležitějších prvků v profesním životě. Všeobecně se zvyšuje požadavek zaměstnavatelů na komunikační dovednosti zaměstnanců. Komunikační dovedností se rozumí schopnost rozumět, být srozumitelný, včas informovat a trvat na svém názoru. Schopnost komunikovat patří k nejdůležitějším měkkým dovednostem zdravotních sester.

Mezi další měkké dovednosti řadí Hulková například silnou pracovní etiku, schopnost řešit problémy, pracovat pod tlakem nebo sebevědomí. Komunikační kompetence obsahují techniky rétoriky, argumentace, orientaci na cíl, schopnost prezentovat se a taktizovat. Rozvíjení soft skills je jedním z kroků k úspěchu (Hulková, 2012).

Je velice důležité, aby se zdravotní sestra uměla přizpůsobit dnešní době. Zdravotní sestra nemůže být zkostrnatělá, ale musí být otevřená vůči změnám a výzvám. Je samozřejmě mnohem pohodlnější zůstat uvnitř své komfortní zóny a bránit se čemukoliv, ale jestliže bude zdravotní sestra otevřená změnám, dosáhne vyšších úspěchů nejen na pracovním poli, ale také se zviditelní. A pokud zacílí na správné publikum, vzbudí pozornost a dostane se jí požadované zpětné vazby, o kterou tolik usiluje (Prince, 2016, s. 42).

Jedním z příkladů dobré praxe je událost Sestra roku, která ale i přes stále vyšší medializaci, zůstává nepříliš známou akcí.

Portál sestraroku.zdravi.euro.cz se o udělování ocenění Sestra roku, vyjadřuje takto: *„jde o tradiční a prestižní událost, která je koncipována jako poděkování sestrám a ostatním nelékařským zdravotnickým pracovníkům za jejich mimořádnou a zodpovědnou práci. Záštitu nad oceněním převzala MgA. Dagmar Havlová za Nadaci Dagmar a Václava Havlových VIZE 97, dále Ministerstvo Zdravotnictví ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a primátor hl. města Prahy. Odborným garantem soutěže je Česká asociace sester.*

Vydavatelství Mladá fronta tradičně uděluje prestižní ocenění Sestra roku a mimořádnou cenu Čestné ocenění za celoživotní dílo v ošetrovatelství. Titul Sestra roku je pak udělován ve dvou kategoriích – Sestra v přímé ošetrovatelské péči a Management a vzdělávání. Obecnou podmínkou účasti v soutěži je splnění hlavního kritéria soutěže. Tím je nadstandardní přístup při zvládání náročných situací a vykonání výjimečného činu v každodenní ošetrovatelské praxi nebo intenzivní činnost směřující ke zkvalitňování vzdělávacího systému.“ (2018)

Vyhlášení Sestry roku probíhá vždy za velice důstojných podmínek. Většinou se tak děje na prestižních místech a účinkují zde významné osobnosti české kulturní scény. Zdravotní sestry by se neměly navrhovat samy. O jejich účasti v soutěži by měla rozhodnout třetí osoba. To, že je o soutěž zájem,

dokazuje Michal Mezera v článku „Povolání beru jako celoživotní poslání, říká Sestra roku Ludmila Prokopová“, ze dne 19.3. 2018, kde uvádí, že na ocenění Sestra roku bylo přihlášeno přes sedm set zdravotních sester.

Soutěž probíhá v několika kategoriích. Ze všech došlých přihlášek se pro každou kategorii vyberou tři zdravotní sestry, ze kterých odborná porota vybere sestru roku. Odborná porota se skládá například z člena České asociace sester, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči, nebo hlavní sestry ministerstva zdravotnictví a mnohých dalších nelékařských i lékařských pracovníků. Jsou to lidé, kteří oboru rozumí a vědí, co obnáší. Velkou vážnost sestře roku dodává také záštita Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97. Jedná se o nadaci, která si klade za úkol pomáhat v oblasti kulturní a zdravotnické. Zabývá se péčí o lidská práva a řeší aktuální problémy společnosti. Úspěšným projektem Nadace VIZE 97 je například to, že mají všechny osoby ve věku nad 50 let vyšetření na okultní krvácení 1× ročně plně hrazené ze zdravotního pojištění.

Závěr

Zdravotní sestra má velmi slušný počáteční kredit. Její povolání je hodnoceno, dle Centra pro výzkum veřejného mínění, jako jedno z nejprestižnějších povolání v České republice. V následných diskuzích je ale její povolání i vzdělávání hodně přehlíženo až znevažováno. Jednou z příčin může být to, že se zdravotní sestry nedostatečně zviditelňují a sebe prezentují. Po vystudování vyšší odborné, nebo vysoké školy se dále vzdělávají a zdokonalují ve svém profesním zaměření, neboť zdravotnictví vyžaduje vysoký stupeň vzdělanosti a celoživotního vzdělávání. Pro zviditelnění celé profesní skupiny je však třeba nabídnout sestřím vzdělání i v tzv. měkkých dovednostech, využívat veřejných soutěží a prezentovat profesi zdravotní sestry v médiích a na sociálních sítích. Zdravotní sestry zatím dělají jen málo pro vhodnou a dostatečnou prezentaci své profese. To je však důležité a nutné také pro to, aby zdravotní sestry měly slušné ohodnocení za svoji náročnou a vysoce kvalifikovanou práci.

Můj výzkum byl zaměřený na jedno informační médium v zemi a byl zpracovaný za relativně krátký čas. Pokud bychom chtěli analyzovat z více portálů a mediálních zdrojů za použití statistických metod, ať kvantitativních či kvalitativních, vyžadovalo by to dlouhodobý rámec.

Obecný přínos práce, spočívá v tom, že upozorňuje zdravotní sestry na fakt, že musí vstoupit do veřejného prostoru a sdělit lidem, co dělají a proč. Obrátit se na média je nejrychlejší a nejúčinnější způsob, jak informovat veřejnost o práci zdravotních sester. A to by mohla být pro zdravotní sestry příležitost ke změně.

Povolání zdravotní sestry vystihují slova Stanislava Komendy (2019) emeritního univerzitního profesora Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, aforisty, spisovatele a publicisty, který žil v letech 1936–2009: „*Budoucnost je vždy umazaná svou minulostí.*“ To znamená, že pokud samy zdravotní sestry nezačnou s prezentací své práce i v jiných než odborně zaměřených médiích, dokud lidem nevysvětlí, co je důležité a proč, a nezačnou šířit výsledky své práce, bude stále na jejich profesi laická (neodborná) veřejnost pohlížet jako na něco, k čemu není potřeba vynaložit žádné větší úsilí, neboť jde o

činnosti, které jsou považovány za ženám zcela přirozené, a tudíž nemusí být nějak zvlášť oceněny.

Seznam použité literatury

BARTONÍČKOVÁ, K. Občanský a společenskovední základ – přehled středoškolského učiva. Brno: Computer Press, 2009. Maturity. ISBN isnb978-80-251-2631-8.

BÁRTLOVÁ, S., 2010. Týmová spolupráce z pohledu lékařů. Zdravotnictví v České republice. Praha: Asociace pro rozvoj sociálního lékařství a řízení péče o zdraví, 13(1), 174-181. ISSN 1213-6050.

BEDNAŘÍK, P.; JIRÁK, J. a KÖPPLOVÁ, B. Dějiny českých médií: od počátku do současnosti. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

BEŇADIKOVÁ, D.; RAPČÍKOVÁ, T. Sestra jako poskytovatelka ošetrovatelské péče a její postavení ve zdravotnickém týmu. In: Zdravi.euro.cz/ [online]. Praha, 2009, 9. 12.2009 [cit. 2019-01-08]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/clanek/sestra/sestra-jako-poskytovatelka-oseetrovatelske-pece-a-jeji-postaveni-ve-zdravotnickem-tymu-448617>

BUŽGOVÁ, Radka a PLEVOVÁ, Ilona. *Ošetrovatelství I*. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3557-3.

COHEN, S. The image of nursing. American nurse today [online]. © 2007 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://www.americannursetoday.com/the-image-of-nursing>

CVVM SOÚ, AV ČR. *Prestiž povolání – únor 2016*. In: *Cvvm.soc.cas.cz* [online]. Praha, 2016, 9. března 2016 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2025/f9/eu160309.pdf

CZSO. *Práce a mzdy: Průměrné hrubé měsíční mzdy a mediány mezd v třídění podle hlavních tříd CZ-ISCO a podle vzdělávání v roce 2017* [online]. Praha, 2017, 23.01.2019 [cit.20190223]. Dostupné: <https://www.czso.cz/documents/10180/60622084/300002180436.pdf/23acab4b-719f-45d7-a2b5-ca634845dd3c?version=1.1>

HUK, Jaroslav. *Výzkum veřejného mínění a mediální publikum*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013. ISBN isbn978-80-7452-031-0.

HULKOVÁ, V., K. MORAVCOVÁ a J. PAVLICOVÁ. Soft skills v práci sestry manažerky. In: *Sestra*. Bratislava, 2012, 11-12, sešit 130, 21-22. ISSN 1335 9444.

JANDOUREK, Jan. *Průvodce sociologií*. Praha: Grada, 2008. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2397-6.

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbora. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.

KOMENDA, S. Citáty slavných osobností. [online]. Jablonec nad Nisou: 25.5.2018[cit. 2019-02-05] Dostupné z: <https://citaty.net/autori/stanislav-komenda/>

Křišťálová Lupa 2018: *Výsledky* [online]. 2018. Praha. [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://kristalova.lupa.cz/2018/vysledky/>

MEZERA, Michal. *Povolání beru jako celoživotní poslání, říká Sestra roku Ludmila Prokopová* [online]. Praha: Centa, 2018, 19.03.2018 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <https://www.ctidoma.cz/osobnosti/2018-03-19-povolani-beru-jako-celozivotni-poslani-rika-sestra-roku-ludmila-prokopova-39200>

MIKŠOVÁ, Zdeňka. *Kapitoly z ošetrovateľskej péče*. Aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1442-6.

NEJEDLÁ, Marie. *Klinická propedeutika pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4402-5.

NOVÝ, Ivan a SURYNEK, Alois. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2006. Manažer. ISBN isbn80-247-1705-0.

OSVALDOVÁ, B., *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9.

PAVLÍKOVÁ, Slavomíra. *Modely ošetrovateľství v kostce*. Praha: Grada, 2006. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1211-3.

PRINCE, Emma-Sue. *7 měkkých dovedností, které vás posunou kupředu*. Přeložil Helena HARAŠTOVÁ. V Brně: BizBooks, 2016. ISBN 978-80-265-0451-1.

Průměrná cena bytu. In: Realitymix.centrum.cz [online]. Praha: DALTEN media, 2019, 1/2019 [cit. 2019-01-23]. Dostupné z: <https://realitymix.centrum.cz/statistika-nemovitosti/byty-prodej-prumerna-cena-bytu.html>

STAŇKOVÁ, Marta. *České ošetrovateľství: praktická příručka pro sestry*. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2002. Praktické příručky pro sestry. ISBN 80-7013-368-6.

Sestra roku. In: *Sestraroku.zdravi.euro.cz* [online]. Praha: Mladá fronta, 2018, 2017 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <https://sestraroku.zdravi.euro.cz/o-akci/>

ŠKRLA, Petr a ŠKRLOVÁ, Magda. *Řízení rizik ve zdravotnických zařízeních*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2616-8.

ŠPIRUDOVÁ, Lenka. *Doprovázení v ošetrovatelství II: doprovázení sester sestrami, mentorování, adaptační proces, supervize*. Praha: Grada Publishing, 2015. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5711-7.

TAHAL, Radek. *Marketingový výzkum: postupy, metody, trendy*. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0206-8.

VÁCHAL, Jan a Marek VOCHOZKA. *Podnikové řízení*. Praha: Grada, 2013. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4642-5.

VALDMANOVÁ, Jana. *Povolání.....Zdravotní sestra*. [online]. Praha, 6.8.2014 [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <http://sestricka.com/povolanzdravotni-sestra>

Věstník 9/2004. Wwww.mzcr.cz. [online]. Praha: KAKTUS Software, spol. s r.o., 2014, 12.09.2014 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/obsah/koncepce-osetrovatelstvi_3196_3.html

Věstník 6/2008. Wwww.mzcr.cz. [online]. Praha: KAKTUS Software, spol. s r.o., 2008, 28.11.2008 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/vestnik_2146_1034_3.html

VIZE. *Včasná diagnóza a prevence rakoviny tlustého střeva a konečníku*. [online]. Praha: Vize 97, 2007–2019 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <http://www.vize.cz/vcasna-diagnoza-a-prevence-rakoviny-tlusteho-streva-a-konecniku/>

Vyhláška č. 55/2011 Sb. Zakonyprolidi.cz. [online]. Praha: AION CS, 2011, 14.03.2011 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-55>

Zákon č. 201/2017 Sb. Zakonyprolidi.cz. [online]. Praha: AION CS, 12.07.2017 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-201>

Zdravotní sestry a životní styl. Prameny zdraví. [online]. Praha: 2019 [cit. 2019-01-23]. Dostupné z: <https://www.magazinzdravi.cz/zdravotni-sestry-a-zivotni-styl>

Seznam tabulek

- Tabulka č.1 Prestiž povolání v letech 2004-2016
- Tabulka č.2 Stupnice platových tarifů
- Tabulka č.3 Průměrná cena bytu v Praze
- Tabulka č.4 Články s klíčovým slovem „zdravotní sestra“ na internetovém deníku Aktuálně.cz 2016–2018
- Tabulka č.5 Nejčastější obsah mediálního sdělení pro klíčové spojení „zdravotní sestra“
- Tabulka č.6 Autoři zveřejněných článků

Tabulka č.1: Prestiž povolání v letech 2004-2016

Profese	listopad 2004		červen 2007		červen 2011		červen 2013		únor 2016	
	Ø	pořadí	Ø	pořadí	Ø	pořadí	Ø	pořadí	Ø	pořadí
Lékař	89,5	1.	89,8	1.	89,1	1.	1,5	1.	90,2	1.
Vědec	80,7	2.	81,8	2.	75,4	2.	6,3	2.	77,2	2.
Zdravotní sestra	-	-	-	-	73,9	3.	4,8	3.	72,9	3.
Učitel na vysoké škole	78,5	3.	78,2	3.	72,4	4.	4,6	4.	72,9	4.
Učitel na základní škole	71,3	4.	70,7	4.	70,3	5.	1,1	5.	70,8	5.
Soudce	64,8	6.	65	7.	61	7.	6,3	6.	64,0	6.
Projektant	64,1	7.	65,5	6.	61,7	6.	2,6	8.	61,2	7.
Programátor	66,3	5.	65,7	5.	60,8	8.	9,7	9.	59,7	8.
Soukromý zemědělec	59,1	10.	59	8.	60,3	9.	3,9	7.	58,2	9.
Policista	47,6	20.	52,1	13.	53,9	11.	5,7	10.	56,3	10.
Starosta	60,1	8.	57,4	9.	52,6	14.	53,1	13.	54,1	11.
Voják z povolání	44,8	22.	46,4	21.	48,3	17	49,7	16.	53,6	12.
Truhlář	50,8	16.	51,4	14.	53,2	12.	55,6	11.	52,0	13.
Účetní	53,5	14.	51,3	15.	54,1	10.	52,3	14.	50,4	14.
Majitel malého obchodu	51,2	15.	50,1	16.	51,4	15.	54,8	12.	50,1	15.
Profesionální sportovec	56,1	11.	55,6	10.	51,2	16	47,6	18.	49,3	16.
Manažer	59,4	9.	55,4	11.	53	13	50,2	15.	48,8	
Opravář elektrospotřebičů	50,2	17.	49,7	18.	-	-	-	-	-	-
Soustružník	47,7	19.	49	19.	-	-	-	-	-	-

Profese	listopad 2004		červen 2007		červen 2011		červen 2013		únor 2016	
Ministr	53,8	13.	50	17.	38	24	37,9	24.	46,5	18.
Stavební Dělník	-	-	-	-	48,1	18	49,3	17.	44,0	19.
Bankovní úředník	50,2	18.	48,7	20.	46,9	19	45,7	19.	42,4	20.
Novinář	54,4	12.	53	12.	46,5	20	43,8	21.	41,2	21.
Kněz	46,1	21.	43,2	22.	42,8	22	38	23.	41,2	22.
Prodavač	42,8	24.	41,5	23.	43,6	21	44,7	20.	40,3	23.
Sekretářka	43,7	23.	40,5	24.	41,4	23	40	22.	37,3	24.
Poslanec	39,9	25.	36,5	25.	27	26	25,1	26.	31,2	25.
Uklízečka	29,4	26.	29	26.	34	25	34,2	25.	28,9	A

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 2. 2016, 1080 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka č.2: Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zaměstnance uvedené v § 5 odst. 3 (v korunách měsíčně), Zdravotničtí pracovníci, pracovníci v sociálních službách a sociální pracovníci – u poskytovatele zdravotnických služeb a v zařízení sociálních služeb

Platový stupeň	Počet let započítatelné praxe	Platová třída													
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	do 1 roku	11 140	12 080	13 090	14 210	15 390	16 690	18 120	19 660	21 300	23 160	25 080	27 190	29 520	32 030
2	do 2 let	11 580	12 530	13 600	14 770	15 980	17 330	18 800	20 400	22 100	24 020	26 020	28 240	30 620	33 250
3	do 4 let	12 020	13 010	14 110	15 320	16 580	17 980	19 530	21 170	22 960	24 960	27 030	29 310	31 790	34 510
4	do 6 let	12 460	13 520	14 630	15 900	17 220	18 670	20 270	21 970	23 830	25 880	28 020	30 400	32 980	35 800
5	do 9 let	12 930	14 030	15 200	16 490	17 870	19 390	21 040	22 800	24 730	26 860	29 090	31 550	34 230	37 150
6	do 12 let	13 410	14 560	15 760	17 130	18 540	20 110	21 840	23 640	25 650	27 880	30 190	32 730	35 500	38 550
7	do 15 let	13 950	15 110	16 380	17 760	19 240	20 850	22 680	24 560	26 620	28 920	31 330	33 970	36 880	40 000
8	do 19 let	14 470	15 680	16 980	18 450	19 960	21 630	23 530	25 490	27 630	30 030	32 510	35 260	38 240	41 530
9	do 23 let	15 000	16 270	17 630	19 140	20 730	22 460	24 400	26 430	28 670	31 150	33 740	36 570	39 690	43 100
10	do 27 let	15 590	16 900	18 300	19 880	21 510	23 290	25 340	27 440	29 760	32 330	35 020	37 970	41 200	44 720
11	do 32 let	16 160	17 530	18 990	20 640	22 320	24 190	26 310	28 490	30 890	33 520	36 340	39 380	42 760	46 400
12	nad 32 let	16 780	18 210	19 690	21 420	23 170	25 100	27 310	29 560	32 070	34 810	37 710	40 880	44 370	48 140

Zdroj: osz.cmkos.cz a MPSV.cz

Tabulka č.3: Průměrná cena bytu v Praze

Lokalita	01/2018	11/2018	12/2018	01/2019
Praha	6 338 468	6 734 189	6 746 871	6 791 615
Praha 1	15 779 486	14 864 077	14 666 151	14 546 980
Praha 2	10 682 670	10 114 747	9 817 816	9 916 737
Praha 3	6 635 551	7 396 770	7 611 811	7 631 257
Praha 4	4 931 655	5 246 847	5 141 521	5 199 526
Praha 5	6 623 349	7 076 120	6 995 204	7 081 253
Praha 6	8 091 727	7 912 701	7 748 384	7 846 713
Praha 7	6 924 667	7 958 201	7 836 043	7 495 939
Praha 8	6 502 544	6 248 417	6 468 152	6 532 707
Praha 9	4 766 581	4 954 558	4 858 968	4 817 514
Praha 10	5 230 520	5 525 505	5 661 620	5 702 697

Zdroj:<https://realitymix.centrum.cz/statistika-nemovitosti/byty-prodej-prumerna-cena-bytu.html>

Přílohy

Příloha č.1 Seznam článků

1. Odchody lékařů a sester zastaví zvýšení platů o desetinu, tvrdí nemocnice
4. 1. 2016
2. Alena Mihulová získala v USA cenu za roli ve filmu Domácí péče
10.1.2016 (Alena Mihulová, česká divadelní a filmová herečka)
3. Norsko údajně odebralo dítě další české matce. Holčička je vážně
nemocná 12.1.2016
4. Strach ze smrti syna mi otevřel oči, se smrtí se dá spřátelit, je v ní naděje,
říká vedoucí hospice 12.1. 2016 (Jana Sieberová, zdravotní sestra, která
založila hořický hospic)
5. Jak se liší mzdy v Česku? Muži vydělávají o 16 procent více, ženy je
dohánějí jen pomalu 21.1. 2016
6. Klíčový rozsudek rozmetal trumf obžaloby, ta chce přesto pro sestru
doživotí 21.1.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z
vražd šesti pacientů)
7. Zdravotní sestra je nevinná. Není důkaz, že by šest pacientů zavraždila,
rozhodl ústecký soud 21.1.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry
podezřelé z vražd šesti pacientů)
8. S hrůzou jsem se bála usnout, řekla Věra M., kterou soud osvobodil. Teď
bude chtít odškodné 21.1.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry
podezřelé z vražd šesti pacientů)
9. Michala má na hubnutí tři měsíce. Podaří se? 22.1.2016 (Michala
Procházková, zdravotní sestra z JIP zapojená do hubnoucí výzvy)
10. Nejprestižnější povolání v Česku: Vojáci míří vzhůru, ministři ke dnu.
Stálíci jsou lékaři 24. 1. 2016
11. Osvobozená zdravotní sestra z Rumburku si stěžuje na znalce. V posudku
ji označil za vražedkyni 29.1.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní
sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)

12. Soudní znalec trvá na svém: Sestra z Rumburku je vinna 3.2.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů. Radek Matlach soudní znalec)
13. Sester je žalostně málo. Je smutné, že si vydělají tolik, co brigádník na pumpě, říká náměstkyně 4. 2. 2016 (Lenka Teska Arnoštová 2014 až 2017 náměstkyně ministra zdravotnictví ČR)
14. Michala (30) s námi hubne. S čím bojuje nejvíc? 8.2.2016 (Michala Procházková, zdravotní sestra z JIP zapojená do hubnoucí výzvy)
15. Norsko vrátilo české matce odebranou nemocnou holčičku. Věci fungují tak jak mají, říká úřad 8.2.2016
16. Většině lékařů stoupl výdělek o pět procent. Někteří zaměstnanci si musí počkat až do července 14.2.2016
17. Nedostatek lékařů a sester je časovaná bomba. Hrozí zhroucení, varují ředitelé nemocnic 16. 2. 2016
18. Sobotka: Jsem zklamaný, že rozdíly mezi námi a vyspělým západem jsou tak velké 20.2.2016 (Bohuslav Sobotka v letech 2014–2017 předseda vlády České republiky)
19. Nemocnice chtějí dovážet zdravotní sestry z Ukrajiny. Jiná možnost není, shodují se 23. 2. 2016
20. Přijdete o práci? Tyto profese v Česku převezmou roboti, předpovídá analýza 26.2.2016
21. Místo mříží domácí péče. V Česku vznikají centra pro duševně nemocné 4.3.2016
22. Nejprestižnější povolání v Česku: Poslanci předskočili uklízečky a už nejsou poslední, vedou lékaři 9. 3. 2016
23. Superrychlá řešení neexistují, zázraky neumím, říká Němeček k nedostatku lékařů a sester 10. 3. 2016 (Svatopluk Němeček od ledna 2014 do listopadu 2016 ministr zdravotnictví České republiky)
24. Němeček chce po vládě deset miliard ročně navíc. Nemocnice se vybydlují, tvrdí odbory 18. 3. 2016 (Svatopluk Němeček od ledna 2014 do listopadu 2016 ministr zdravotnictví ČR)

25. Zdravotníkům by měly stoupnout platy o více než pět procent, říká Sobotka 20. 3. 2016 (Bohuslav Sobotka v letech 2014–2017 předseda vlády České republiky)
26. Fotoreportáž: Dvanáctihodinová noční na špinavé chirurgii. Se dvěma sestrami na osmnáct pacientů 21.3.2016
27. Osmnáct pacientů, dvanáct hodin a Růžovka. Tak vypadá noční směna sestry na špinavé chirurgii 21. 3. 2016
28. Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách? Divadla lákají na komedie o bláznech a hormonech 27.3.2016
29. Sociální demokraté chtějí zvýšení mezd pro lékaře, zdravotní sestry a učitele 9. 4. 2016
30. Znalci, který označil sestru z Rumburka za masovou vražedkyni, hrozí trest. Případ začal řešit soud 13.4.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
31. ČSSD má tajný návod, jak vyhrát volby bez peněz. Hladový manuál 20.4.2016
32. Sobotka souhlasí se zvýšením platů zdravotníků, přidat jim chce deset procent 13. 4. 2016 (Bohuslav Sobotka v letech 2014–2017 předseda vlády České republiky).
33. Jak správně jíst v práci? Sestavte si jídelníček podle povolání 25. 4. 2016 (článek se zabývá pravidelností stravy lidí a mimo jiné i sester, které pracují na směny)
34. Právě jsem se vrátil z Čapího hnízda. Babiš zahájil návštěvu Olomoucka debatou s voliči 28.4.2016 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
35. Čeští dobrovolníci shánějí gynekoložky pro Idomeni. Muže by k sobě muslimky nepustily 30.4.2016
36. Lékaři a sestry se dočkají zvýšení platů, od příštího ledna dostanou přidáno 10 procent 3. 5. 2016
37. První ukrajinské zdravotní sestry míří do Česka. Učí se jazyk, ministerstvo jedná o urychlení víz 5. 5. 2016

38. Nejen Klíček. Dům pro rodiče nemocných dětí chce v Motole stavět i fond McDonald's 8.5.2016 (Klíček, nadační fond)
39. Babiš rozdával koblihy, na poradě s ministry chyběl. Mám důležitější věci na práci, řekl 16.5.2016 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
40. Diagnóza primáře Babiše: střet zájmů, tentokrát ve zdravotnictví 17.5.2016 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
41. Seniorský domov musí být bezpečný, mají knihovnu i kočku. Pražským domovem se má inspirovat celé Česko 18.5.2016
42. Babiš rozhoduje o všech nákupech. „Ne“ řekl jen jednou, přiznává šéf jeho fondu 22.5.2016 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
43. Vláda chce, aby kraje také zvedly platy v nemocnicích, připravuje memorandum 24. 5. 2016
44. Práce budoucnosti? Píchačky končí, kancelář si uděláte kdekoliv. Ale pozor na soukromí 5.6.2016
45. Němeček představil první data o personálu. Lékařů je dostatek, ale sestry nemocnicím chybí 23. 6. 2016 (Svatopluk Němeček od ledna 2014 do listopadu 2016 ministr zdravotnictví České republiky)
46. Zdravotní sestry už nebudou muset mít vysokou školu, stačit budou čtyři roky střední a rok studia 27. 6. 2016
47. Vrchní soud zrušil rozsudek zdravotní sestry za pokus o vraždu svého partnera. Doplňte důkazy, řekl 19.7.2017 (kauza zdravotní sestry Šárky Groerové, za pokus o vraždu partnera aplikací anesteziologické látky)
48. Zdravotní sestra pacienty nezabila, potvrdil odvolací soud. Teď začne nový život, řekla obhájkyň 26.7.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
49. Sestra V.M. je nevinná, média mohou zpytovat svědomí. Hrát si na Facebook se nevyplácí 26.7.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)

50. Žalobce: Sestru jsme obžalovali právem, mysleli jsme, že důkazů o vraždách je dost. Chybu necítím 26.7.2016 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
51. Vláda přidá lékařům a sestráům, platy porostou o deset procent další tři roky 28.7.2016
52. Udělali jsme chybu, přiznala policie v případě ženy, která zabíjela na Smíchově v supermarketu 8.8.2016 (kauza zdravotní sestry, která pobodala v nákupním centru náhodnou zákaznici)
53. „Falešnou zubařku zaměstnával kolega nevědomky, zastal se ho Ústavní soud 10.8.2016 (kauza zdravotní sestry E. Porebské, která padělala vysokoškolský diplom a vykonávala na něj práci lékařky)
54. Zaskočená ČSSD: Babiš popřel koaliční smlouvu, v ní důchodové stopy jsou 26.8.2016 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
55. Sestráům by se studium mohlo zkrátit už od příštího roku. Jejich kvalita neklesne, věří ministr 29. 8. 2016
56. Do důchodu v 65 letech, shodla se vláda. Neomezený růst končí – alespoň dočasně 5.9.2016
57. Lékaři, sestry i státní zaměstnanci dostanou víc peněz, rozhodla vláda 12. 9. 2016
58. Zdravotní bratři: Síla i přístup se hodí. Proč jich je tak málo 6.10.2016
59. Česko vyšle do Iráku vojenské lékaře a ženijní instruktory. Souhlasili i komunisté 20.10.2016
60. Inspekce obvinila dva policisty kvůli ženě, která zabíjela na Smíchově. Nesplnili svou povinnost 26.10.2016 (kauza zdravotní sestry, která pobodala v nákupním centru náhodnou zákaznici)
61. Odešla ze školy, protože nesměla nosit hidžáb. Nikdy studentkou nebyla, bránila se u soudu ředitelka 2.11.2016 (kauza studentky zdravotní školy Ayan Jamaal Ahmednuurové)
62. Pražská policie vyšetřuje znásilnění zdravotní sestry v nemocnici 3.11.2016

63. Jsem romantik, zpívá nemocná Hana s Richardem Krajčo 11.11.2016 (Richard Krajčo je český divadelní a filmový herec, zpěvák a frontman skupiny Kryštof) – píseň o roztroušené skleróze, vzniklá ve spolupráci zdravotních sester z RS centra na Karlově náměstí.
64. Ludvík pochybuje, zda bude kratší vzdělávání sester prospěšné. Projednání novely odložil 2. 12. 2016 (Miloslav Ludvík od prosince 2016 do prosince 2017 ministr zdravotnictví České republiky)
65. Český medik pomáhá umírajícím lidem v Ugandě. Bolest a smrt tam vnímají jako výzvu, říká 5.12.2016 (příběh „zdravotního bratra“ Lukáše Malého z oddělení ARO, který jezdí pomáhat do Ugandy)
66. Konečně se kopne do země. Sobotka slíbil nové silnice a chválil vládu za nízkou nezaměstnanost 21.12.2016 (Bohuslav Sobotka v letech 2014–2017 předseda vlády České republiky)
67. Policisté obvinění za zásah proti ženě, která později vraždila na Smíchově, zůstávají ve službě 5.1.2017 (kauza zdravotní sestry Michelle Sudků, která pobodala v nákupním centru náhodnou zákaznici)
68. Sestry v nemocnicích dostanou přidáno. Ludvík si pro letošek u Babiše vyjednal 600 miliónů 6.1.2017 (Miloslav Ludvík od prosince 2016 do prosince 2017 ministr zdravotnictví České republiky. Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
69. Sobotka slibuje peníze státním zaměstnancům i důchodcům. Česko si to může dovolit, řekl 10.1.2017 (Bohuslav Sobotka v letech 2014–2017 předseda vlády České republiky)
70. Sedmnáct let se snažili o dítě, přišli o něj při porodu. Nemocnici žalují o 25 milionů 16.1.2017
71. Soud zprostil sestru z obžaloby za vraždu šesti pacientů. Ta teď žádá čtyřmilionové odškodné 16.1.2017 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
72. Konec „špatného“ umírání v Česku? Lékaři v nemocnicích se učí pečovat o ty, kteří se neuzdraví 2.2.2017

73. Soud potrestal lékaře z kauzy zdravotní sestry v Rumburku. Vyškrtl je ze seznamu znalců 3.2.2017 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
74. Stovka denně za hospitalizaci vás nezabije, ještě vám zbude osm tisíc, vzkázal Zeman důchodcům 15.2.2017 (Miloš Zeman je český politik, prognostik a třetí prezident České republiky. Funkční období prezidenta je od 8. března -)
75. Zbavte se atopického ekzému. Uleví vám (nejen) konopí 24.2.2017
76. Nejčastější mýty o konopí. Jaká je pravda 28.2.2017
77. Byla jsem nepřičetná, omlouvám se, hájila se u soudu žena, která zabíjela v nákupním centru 6.3.2017 (kauza zdravotní sestry Michelle Sudků, která pobodala v nákupním centru náhodnou zákaznici)
78. Bez Fera by to nešlo, balzamujeme ho, aby nám dlouho vydržel, říká ředitel festivalu Spáčil 15.3.2017 (Febiofest je mezinárodní filmový festival Praha, jeden z největších českých filmových festivalů. Fero Fenič prezident festivalu. Kamil Spáčil ředitel festivalu)
79. Konec kojeneckých ústavů a větší důraz na prevenci. Plán péče o ohrožené děti projednává vláda 21.3.2017
80. Zkrášlující moc konopí: Vyzkoušejte rejuvenaci z přírodních zdrojů 13.4.2017
81. Zimolova muže Bláhu nahradí v čele nemocnic bývalá ministryně zdravotnictví Roithová 21.4.2017 (Jiří Zimola je český politik od listopadu 2008 – dubna 2017 hejtman Jihočeského kraje. Martin Bláha je předseda představenstva společnosti Jihočeské nemocnice. Zuzana Roithová je česká politička a manažerka v letech 2016 až 2017 byla zastupitelkou Jihočeského kraje)
82. Sestry se obejdou bez diplomu z vysoké, schválili poslanci. Čínské léčitelství bude oficiální obor 26. 4. 2017
83. Většina studentů zdravotnických škol chce po absolvování zůstat v Česku, ukázal průzkum 27. 4. 2017

84. Kratší vzdělání sester sníží kvalitu zdravotnictví, budou z nich uklízečky, tvrdí rektor 29. 4. 2017 (Zdeněk Kůs. V letech 2010 až 2018 rektor Technické univerzity v Liberci)
85. Sestry dostanou od července 2000 korun navíc. Ročně to stát vyjde na 2 miliardy 31. 5. 2017
86. Sestry se obejdou bez univerzity, čínská medicína bude oborem. Novela vadí lékařům, Senátem prošla 8. 6. 2017
87. „Daňový ráj pro bohaté, peklo pro ty dole“. ČSSD jednohlasně potvrdila Zaorálka jako volebního lídra 17.6.2017 (Lubomír Zaorálek je český politik, v letech 2009 až 2018 místopředseda ČSSD)
88. Roboti seberou až polovinu pracovních míst v Česku, čeká premiérův poradce Špidla 19.6.2017 (Vladimír Špidla je český politik, v letech 2014–2017 působil jako ředitel Odboru poradců a poradkyň předsedy vlády)
89. Středočeský kraj kritizuje dotační program pro sestry. Zvýšení platu se ale zdravotní sestry dočkají 29. 6. 2017
90. Zdravotní sestra Marešová získá odškodné, od státu dostane milion za neprokázané obvinění z vraždy 24.7.2017 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
91. Šrot za miliardy 17.8.2017
92. 6 neobvyklých způsobů, jak zregenerovat tělo po létě 18.8.2017
93. Zdravotní setra Marešová žaluje stát o pětimilionové odškodné za víc než rok ve vazbě 31.8.2017 (Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
94. Vláda bude o zvýšení platů učitelů dále jednat, schodek zůstane 4.9.2017
95. Přidáme učitelům, policistům či úředníkům, slíbila koalice. Odbory zůstávají ve stávkové pohotovosti 11.9.2017
96. Vláda zvýší platy zaměstnancům ve veřejné správě. Od listopadu dostanou přidáno 10 procent 25. 9. 2017
97. Česká sestra z Mosulu: Iráčané opravují s elánem, válkou poničená nemocnice začíná připomínat Motol 13.9.2017 (Fakultní nemocnice v Motole je největším zdravotnickým zařízením v ČR)

98. Vláda zvýší platy zaměstnancům ve veřejné správě. Od listopadu dostanou přidáno 10 procent 25.9.2017
99. Úmrtí vězně, kterému dozorce nesprávně podal metadon, bude soud řešit znovu 2.11.2017 (kauza úmrtí vězně, kdy zdravotní sestra nesprávně poučila dozorce o následcích špatně podaného léku)
100. Novorozenecká JIP v Motole zavřela polovinu lůžek. Chybějí sestry, zbylé mají desítky hodin přesčasů 30. 11. 2017
101. Soud osvobodil všech deset obžalovaných v kauze železničního neštěstí ve Studénce 7.12.2017 (Železniční nehoda ve Studénce se udála 8. srpna v 10:30 hodin. Mezinárodní vlak v železniční stanici Studénka narazil do konstrukce opravovaného silničního mostu, která se několik sekund před tím zřítily na železniční trať. Zemřelo 8 lidí, asi 95 dalších bylo zraněno. Zdravotní sestra Naděžda Tomčíková, byla mezi prvními, kdo zraněným pomáhal)
102. Zeman přijal v Lánech kandidáty na ministry zdravotnictví a průmyslu. Mluvili o využití lithia 10.12.2019 (Miloš Zeman je český politik, prognostik a třetí prezident České republiky. Funkční období prezidenta je od 8. března -)
103. Machytka, který se stal šéfem ostravské nemocnice po odvolání Němečka, chce i do řádného konkurzu 15.2.2018 (Evžen Machytka od roku 2018 je ředitel Fakultní nemocnice Ostrava. Svatopluk Němeček je český politik a lékař v letech 2016-2018 ředitel Fakultní nemocnice Ostrava)
104. V mostecké nemocnici předávkovali paracetamolem batole, ve vážném stavu je převezli do Motola 26. 3. 2018 (článek pojednává o tom, že chybu v dávkování léku, který slouží k tlumení bolesti a horečky, zřejmě udělala zdravotní sestra)
105. Nedonošeňátkům pomáhá tlukot srdce rodičů a jejich hlas, říká vrchní sestra neonatologie 6. 4. 2018 (Michaela Kolářová, vrchní sestra neonatologického úseku, z gynekologicko porodnické kliniky VFN Praha)

106. Vojtěch před studenty kritizoval štedrost českého zdravotnictví. Je jako švédský stůl 6.4.2018 (Adam Vojtěch je český politik a právník od prosince 2017 ministr zdravotnictví ČR)
107. Pravidelný pohyb může vyřešit nejen nadváhu: Pomáhá i v boji s neplodností 24.4.2018
108. Pitbul ukousl ženě prostředníček. Lékaři jí při unikátní operaci k ruce přišli prst u nohy 24.4.2018 (příběh zdravotní sestry Hany Kolouškové, které ukousl pes kus prstu)
109. Nedostatek sester v nemocnicích by mohly řešit výsluhy, řekl Babiš. Asociace navrhla 5 tisíc měsíčně 15. 5. 2018 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
110. Babiš: Já jsem známý šetřílek, myslíme na to, že nás platí daňový poplatníci 16.5.2018 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
111. Rychlejší přijímání Ukrajinců? Přednost dostanou pracovníci sociálních služeb, říká Němcová 21.5.2018 (Jaroslava Němcová je česká politička, manažerka a ekonomka, od prosince 2017 do června 2018 ministryně práce a sociálních věcí ČR)
112. Babiš: Bez sester to nedáme, přidáme hlavně jim, plošné navyšování nemocnice nechtějí 24. 5. 2018 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
113. Babiš s Vojtěchem chtějí přidat sestřám v nemocnicích. Příplatek by mohl být až sedm tisíc 24. 5. 2018 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky. Adam Vojtěch od prosince 2017 ministr zdravotnictví české republiky)
114. Babiš slíbil zdravotníkům plošné zvýšení platů, pojišťovny to odmítly. Nemáme dost peněz, tvrdí 4. 6. 2018 (Andrej Babiš od prosince 2017 předseda vlády České republiky)
115. Nepamatuji si, že bych zdravotníkům definitivně slíbil plošné zvýšení platů, říká ministr Vojtěch 6. 6. 2018 (Adam Vojtěch od prosince 2017 ministr zdravotnictví české republiky)

116. „Maminka by tu ještě mohla být“. Thomayerova nemocnice se málo starala o seniorku, musí školit personál 26.6.2018 (případ stížnosti zdravotní sestry Hany Kuncové na péči zdravotnického personálu)
117. Zdravotní sestry Marešová chce po médiích desítky milionů odškodného, nejvíc žádá po Nově (Nova je česká komerční televizní stanice. Kauza Věry Marešové, zdravotní sestry podezřelé z vražd šesti pacientů)
118. Bývalý dozorce dostal půlroční podmínku kvůli vězni, který zemřel po podání metadonu 1.8.2018 (kauza úmrtí vězně, kdy zdravotní sestra nesprávně poučila dozorce o následcích špatně podaného léku)
119. Lidé si ve Studénce připomněli desáté výročí tragédie. Připadá nám to jako včera, shodují se oběti 8.8.2018 (Železniční nehoda ve Studénce se udála 8. srpna v 10:30 hodin. Mezinárodní vlak v železniční stanici Studénka narazil do konstrukce opravovaného silničního mostu, která se několik sekund před tím zřítily na železniční trať. Zemřelo 8 lidí, asi 95 dalších bylo zraněno. Zdravotní sestra Naděžda Tomčíková, byla mezi prvními kdo zraněným pomáhal)
120. Zdravotnické a sociální odbory vyhlásily stávkovou pohotovost. Chtějí růst platů o další desetinu 17. 8. 2018
121. Úspěšný rozklad českého zdravotnictví pokračuje 17. 08. 2018
122. Šéfka odborů: Pacienti mnoha českých nemocnic jsou v nebezpečí. Sestřička péči o 30 lidí nezvládne 17. 8. 2018 (Dagmar Žitníková od listopadu 2014 předsedkyně odborového svazu)
123. Po nemocničních sestrách hrozí stávkou i Charita, domácí péče podle ní kolabuje 29.8. 2018
124. Až polovina příjmu jde na bydlení. Život v Praze vyjde mladé draho, ukázal průzkum 30. 8. 2018 (článek pojednává o tom, že nízkopříjmové profese, k nimž patří i zdravotní sestry vydávají téměř polovinu měsíčního příjmu na bydlení, a tudíž si polovina pracovníků ve vybraných profesích umí představit změnu profese)
125. Vláda se dohodla s odbory na růstu platů. Nejvíc dostanou nejhůře placené profese 31. 8. 2018

126. Lékař: V Česku není oblast kde se nepije. Může za to reklama na alkohol, je všude 8.9.2018
127. První medicínský hackaton vyhrála rukavice pro převod znakové řeči do slov 29.10.2018
128. Soud zpřísnil dozorci podmínku za úmrtí vězně po požití metadomu, zaplatí i 800 tisíc 19.11.2018 (kauza úmrtí vězně, kdy zdravotní sestra Ivana Kocmanová nesprávně poučila dozorce o následcích špatně podaného léku)
129. VIDEO: V kůži schizofrenika. Dojít si pro chleba je nepřekonatelný problém 26.11.2018 (projekt o schizofrenii vytvořený ve spolupráci, mimo jiné, se zdravotními sestrami)
130. Řada firem už má odborníka, který řeší duševní zdraví zaměstnanců, říká psychiatr 2.12.2018
131. Přišla si pro věci po zemřelém dědovi. V domově důchodců je hledali v popelnících 13. 12. 2018